Ը· ՏԱՐԻ 2336 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 28 ՍԱՀՄԻ 4384 6 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1891 16 ՐԷՊԻՒԼ ԱԽԸՐ 1309 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ· Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌ولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլսոյ համար	Տարեկան	դաշեկան արծաթ		150
»	»	Վեցամսեայ	» »	75
»	»	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք		56
»	»	Վեցամսեայ		28
Ընտիր Թուղթի վրայ [illegible]	Տարեկան		Օսմ· Ոսկի	2
Գուաշալ Թղթատարի [illegible]			Ղրշ·	50

Խմբագրութ[illegible] նամակ [illegible] դրութիւն [illegible]

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, ՆՈՅԵՄ· 6|18 1891

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՃԱԿ ԱԶԳ· ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ԵՒ ԲԺՇԿԱՑ ԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դ·

ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ ԲԺՇԿԱՑ ԳՐՈՒԹԵԱՆ

Քառասուն երեք բժիշկներ իրենց համբաւաւոր գրութեամբ կ'ըսեն թէ Ազգ· Հիւանդանոցի վիճակը գրեթէ երբեք չէ համապատասխանած ազգային ակնկալութեանց·

Այս դիտողութիւն կամ ոչինչ կը նշանակէ, և կամ շատ բան· Եթէ ըսել կ'ուզուի թէ «Ազգը կը փափաքէր Փարիզի և Վիեննայի առաջին հիւանդանոցներուն յար եւ նման հաստատութիւն մը տեսնել Եէտի Գուլէի դուրսն», իրաւ է որ Ս· Փրկչի Հիւանդանոցն այդ ազգային ակնկալութիւնը չի գոհացներ· Բայց եթէ ըսել կ'ուզուի թէ «Ազգը կը փափաքէր որ իւր խեղճեր ու տառապեալներ խնամք վայելեն Ազգին Տան մէջ, և այս խնամք շրջանէ ի շրջան բարւոքին, և Ազգին տուած դրամն եւս քան զեւս իւր բուն նպատակին համեմատ գործածուի», ըսել թէ Ազգին այս ակնկալութեան բնաւ գոհացում չէ տրուած, չափէն աւելի խիստ կ'երեւի մեզ, և բժշկական գրութեան խմբագրութեան մէջ աւելի կ'արտայայտէ հակառակախօսութեան տենչ մը·

Վիճաբանութիւնը գրական որոշ հիմանց վրայ դնելու համար, մի առ մի առնունք Հիւանդանոցի չորս գլխաւոր բաժանումներն, Ա· Հիւանդարան, Բ· Յիմարանոց, Գ· Որբանոց և Դ· Աղքատանոց, և քննենք թէ ասոնց իւրաքանչիւրին նկատմամբ ի՛նչ եղած կրնային լինել Ազգին ակնկալութիւնք ու ժամանակին հնարային կարծեաց պահանջմունք, և ո՛րչափ գոհացում տրուած կամ զլացուած է անոնց, մանաւանդ արդի Հոգաբարձութեան պաշտօնավարութեան սկիզբէն (1878) ի վեր·

* *

Ա·—ՎԻՃԱԿԱԳԻՐՔ ՀԻՒԱՆԴԱՐԱՆԻ — ԹԷ ԸՆԴՈՒՆՈՒԱԾ ՀԻՒԱՆԴՆԵՐԷՆ Ո՛ՐՉԱՓԸ Կ'ԱՂԷԿՆԱՆ

Տքթ· Հինքեարպէյէնտեանի երկամեայ պաշտօնավարութեան վերաբերեալ տեղեկագրերն ու վիճակագրերը տակաւին չհրատարակեցան· Ուստի, հիւանդարանի բաժնին վերջին տարւոյ թիւերն առձեռն չունինք· Բայց անկէ առջի իբր ինն տարւոյ միջոցին հիւանդարանի վիճակն հանգուցեալ Տքթ· Վիչէն Օրմանեան պատկերացուցած է ընդարձակ, մանրամասն և խղճի մտօք աշխատուած և յօրինեալ երկու տեղեկագրերու մէջ, որք ո՛չ միայն հայ այլ և օտար բժիշկներէ գնահատուած են, մայրաքաղաքիս Բժշկական Ժողովոյն մէջ գովեստիւ ընդունուած են, վերջինը մանաւանդ, և ի մէջ այլոց Տքթ· Վսեմ· Մաւրոյէնի փաշայի հրապարակային գնահատութեամբ, որ սոյն առթիւ փափաք յայտնած է նոյն ձեւով ու մանրամասնութեամբ բժշկական տեղեկագրեր և վիճակագրեր հրատարակուած տեսնել մայրաքաղաքիս քաղաքային և զինուորական բոլոր հիւանդանոցներու կացութեան եւ արդեանց վրայ·

Այս զոյգ մը տեղեկագրերու մէջ կը տեսնենք թէ արդի Հոգաբարձութեան պաշտօնավարութեան իբր ինն տարւոյ շրջանի մը մէջ հիւանդարանի բաժնին մէջ ո՛րչափ հիւանդք ընդունուած են, ի՛նչ տեսակ, ի՛նչ վիճակի հիւանդներ, ո՛րչափ ժամանակ կեցած են, ո՛րչափը կատարելապէս բուժուած, կամ ապաքինութեան ճամբու մէջ մտած և արձակուած է հիւանդանոցէն, և ո՛րչափն և ի՛նչ հիւանդութիւններէ մեռած են, և թէ, վերջապէս, ապաքինուածներն և մեռածներն ի՛նչ համեմատութիւն կը կազմեն, ընդունուած հիւանդներու ամբողջ թուոյն հետ ի կշիռ դնելով·

Թէեւ մեք բժիշկ չենք, թէև՝ ըստ բժշկական գրութեան՝ «Հիւանդանոցն այսպիսի թերութիւններ ունի որք բժշկաց եւեթ ծանօթ են», բայց մեր կարճ խելքով կը գտնենք թէ՝ երբ խնդիր է գիտնալ թէ Հիւանդանոցն ո՛ր աստիճան համապատասխանած է ազգային ակնկալութեանց, այսինքն ո՛ր աստիճան կատարած է իւր պաշտօն, ամենամեծ կարեւորութիւն ունի գիտնալ թէ ի հիւանդանոց ընդունուած հիւանդներէն ո՛րչափն աղէկցեր են, ո՛րչափը մեռեր են·

Բժիշկ լինելու պէտք ալ չկայ, ըմբռնելու համար որ եթէ Ս· Փրկչի Հիւանդանոցն ընդունուած հիւանդներէն մեռնողներ աւելի շատ են եղած քան համանման ուրիշ Հիւանդանոցներու մէջ, ուրեմն Ս· Փրկչի Հիւանդանոցն իրօք թերացած է իւր պաշտօնին·

Իսկ եթէ Ս· Փրկչի Հիւանդանոցն ընդունուած հիւանդներէն աղէկցած են նոյնքան անձինք որքան սովորաբար կ'ակնկալուի որ աղէկնան համանման հիւանդանոցներ ընդունուած հիւանդներ, ուրեմն մեր Ազգ· Հիւանդանոց կատարած է իւր պաշտօն·

Վերջապէս, եթէ Հայոց Եէտի Գուլէի Հիւանդանոցն ընդունուած հիւանդներէն նուազ անձինք մեռեր են և աւելին աղէկցած արձակուեր են քան համանման հիւանդանոցներու մէջ, ուրեմն մեր Ազգ· Հիւանդանոց յուսացուածէն աւելին կրցեր է ընել տուեալ պայմանաց և հանգամանաց մէջ·

Այս նախադրութեանց չենք կարծեր որ ողջամիտ անձ մը, բժիշկ կամ ոչ-բժիշկ, ո՛ և է առարկութիւն կարենայ ընել· Ուրեմն, նայինք ի՛նչ արդիւնք ունեցեր է հիւանդարանի բաժնին բժշկական վարչութիւնն, յիշեալ ութ-ինն տարեկան շրջանի մէջ·

Յենլով արձանագրութեանց մանրամասն և կանոնաւոր տոմարներու վրայ, որք Ս· Փրկչի Հիւանդանոցին մէջ ամեն այցելուի առջեւ բաց են, և զատ զատ քննելով հիւանդաց ամեն տեսակներ, Տքթ· Օրմանեան կը ցուցնէ թէ այս Հոգաբարձութեան 1879—1883 առաջին քառամեայ շրջանին մէջ, ազգային Հիւանդանոցին մէջ դարմանեալ հիւանդներէն մեռելոց համեմատութիւնն 100 ին 16·38, և 1883—1886 երկրորդ քառամեային մէջ այդ համեմատութիւն կ'իջնէ մինչեւ 14·79· 1886 ին դուրսէն ընդունուած են 1,034 հիւանդք, պատսպարելոց մէջէն 348, և 1,467 հիւանդներէ 1,135ն արձակուելով բոլորովին կամ ըստ բաւականին բուժուած, մեռած են 228ն, որ է՝ հիւանդաց 100 ին 16·72 ը· 1885 ին ընդունուած են 1,064 հիւանդք դուրսէն, 341 ներսէն, գումար ներկայից հետ 1,503, 1,195ն ապաքինած և 223 ը մեռած լինելով, մեռելոց համեմատութիւնն է 15·72 %· 1884 ին 1,542 հիւանդներէն 202 ը մեռած են, 13·98 %· 1883 ին 1,567 հիւանդաց 187 ն, որ է 12·74 %· 1882 ին 1,334 հիւանդաց 188 ն, 15·14 %· 1881 ին 1,110 հիւանդաց 157ն, այն է 15·16 %· Վերջապէս, 1880 տարւոյն մէջ դարմանուած 957 հիւանդներէն 130 ը մեռած լինելով, 100 ին 14·62 ը միայն մեռած են·

* *

Խօսքն հանգուցեալ Տքթ· Վ· Օրմանեանին է·

«Քաղաքիս մէջ գտնուած Հիւանդանոցներէն մի միայն Յունաց Պալըգլըի Ազգային Հիւանդանոցը կը գտնեմք, որ մեր Հիւանդանոցին կրնայ բաղդատուիլ· Այս Հիւանդանոցի չորս տարւոյն տեղեկագիրը միայն ձեռուընիս անցած ըլլալով, ահաւասիկ պարունակութիւնը·

1876ին դարմանուած են 3,706 հիւանդք, մեռեալք 593, համեմատութիւն 16 %·—1877ին 3,770 հիւանդք, 703 մեռեալք, 18·64 %·—1883ին 2,908 հիւանդք, 458 մեռեալք, որ է՝ 15·75 %·— 1884ին 2,699 հիւանդք, 442 մեռեալք, 16·37 %·

Գումար, 13,083 հիւանդ, 2,196 մեռեալք, համեմատութիւն մեռելոց արձակելոց դէմ, 16·78 %·

«Մեռեալներու համեմատութիւնը միշտ բարձր է մերինէն·

«Եւրոպայի Հիւանդանոցներէն, Փարիզի Հիւանդանոցներու մի տեղեկագիրն ունիմք ի ձեռին, յորում 18 Հիւանդանոցներու վիճակը տեղեկագրուած է· Մեկդի կը թողումք մասնաւոր հիւանդութեանց յատկացեալ Հիւանդանոցներն, և ի նկատի կ'առնումք միայն ընդհանուր կոչուած հիւանդանոցներու վիճակն, որք իրենց պարունակութեամբ յաւէտ մեր Ազգ· Հիւանդանոցի վիճակին կը մօտենան, թէպէտ և ամբողջովին չեն հաւասարիր, չեն նմանիր· Այս Հիւանդանոցներ ինն հատ են· մեռեալներու համեմատութիւնն է 1876ին 13·79 %· 1877ին՝ 13·53· 1865-74 տասն տարւոյ միջինը 14·55 %·

«Փարիզի Հիւանդանոցներու գտնուած վիճակն ըստ ամենայնի մերինէն շատ աւելի նպաստաւոր ըլլալով հանդերձ, մեռեալներու համեմատութիւնը գրեթէ ճշդիւ մերինին կը հաւասարի·

«Վիեննայի Հիւանդանոցներուն մէջ կայ մի մեծ Հիւանդանոց որ Ընդհանուր հիւանդանոց կը կոչուի· 2,000 անկողին կը պարունակէ, և 1884ին 100 տարուան գոյութիւն ունեցած է· Մէկ դար ժամանակամիջոցի վիճակագրութիւնը վերջերս հրատարակուած ըլլալով, կը տեսնեմք թէ նոյն միջոցին 1,654,729 հիւանդք դարմանուած են, որոցմէ 237,218 հոգիք մեռած են· Այս մէկ դար տասնական տարուան շրջաններու բաժնուած է, եւ մէն մի շրջանի համար մեռեալներու համեմատութիւնն 12,38 և 16,57 %ի մէջ կը գտնուի, իսկ ամբողջ 100 տարուան մեռեալներու համեմատութեան միջինը 14,33 % է· Միթէ ասկից ալ չի՞ հետեւիր թէ մեր վիճակը բաւական գոհացուցիչ է·

«· · · Վստահ եմք որ այս արդիւնաւոր վիճակ ըստ արժանւոյն կը գնահատուի, նկատելով մանաւանդ մեր կացութեան աննպաստ պայմանները·

«Մեր պատուական բարեկամներէն մին մայրաքաղաքիս այլ և այլ հիւանդանոցներու (բրուսիական, գաղղիական, եւլն·) վրայ մի հրատարակութիւն տեսած ըլլալով, մեզ նկատել կուտայ թէ գլխաւորապէս օտարազգի հիւանդանոցներու մեռեալներու համեմատութիւնը գրեթէ 8 % է, և այսու մեծ տարբերութիւն կը գտնէ մեր Ազգ· Հիւանդանոցի հետ·

«Այն Հիւանդանոցներու մեռելոց և մերիններուն մէջ տեսնուած այս տարբերութիւնը մայրաքաղաքիս Առողջապահական Վարչութեան գրասենեակի արձանագրութեանց մէջ պէտք է փնտռել· Այդ օտարազգի Հիւանդանոցներ երկարատեւ և անբուժելի հիւանդները կա՛մ չեն ընդունիր, և կամ եթէ կ'ընդունին՝ իբր անբուժելի շուտով կ'արձակեն, և կամ նոյն իսկ հիւանդները կը մեկնին, և այլուր, կամ նոյն իսկ մեր Ազգ· Հիւանդանոցը կուգան վախճանելու· Տարբերութիւնը սա է թէ հիւանդները մի միայն բժշկուելու համար այն (օտարազգի) հիւանդանոցները կը մտնեն և կը վճարեն, և եթէ որոշեալ ժամանակի մէջ չբժշկուին, կը մեկնին· մինչդեռ շատ հիւանդներ առ ի չգոյէ նիւթական կարողութեան և բոլորովին լքեալ չմեռնելու համար, Ազգ· Հիւանդանոց կը բերուին, և անդ կը մնան մինչեւ ցմահ· Իսկ հոգեվարքնե՞րն· (ա՛յն հիւանդներն որք հոգեվար վիճակի մէջ կը բերուին մեր Ազգ· Հիւանդանոց·) Չենք կարծեր թէ այդ օտարազգի հիւանդանոցներ հոգեվարքներ արձանագրած լինին· Եւ եթէ այն Հիւանդանոցներու եւ մեր Ազգ· Հիւանդանոցի մէջ այս մասին բաղդատութիւն ընել ուզուի, կը յանձնարարենք մեր Թիւ 28 ցուցակն ուշի ուշով քննել, ուր կը տեսնուի թէ մեր Հիւանդանոցի մէջ ալ սուր (էկիւ) հիւանդութիւններէ մեռեալներու համեմատութիւնը 5 % է միայն·»

Տքթ· Վ· Օրմանեան քանի մը պատճառներ կը նշանակէ որով Հիւանդանոցի մեռելոց համեմատութիւնը կ'աւելնայ· Պանդուխտք հիւանդանալուն պէս Հիւանդանոց չեն դիմեր· Նախ զանազան միջոցներ կը փորձեն, և երբ վիճակնին ծանրանայ, այն ատեն Հիւանդանոց կը մտնեն· Ուստի, Հիւանդանոցի բժշկական դարմանք շատ անգամ անօգուտ կը մնան, և առանց Հիւանդանոցի բժիշկները կամ մատակարարութիւնն յանցանք ունենալու, մեռելոց համեմատութիւնը կը բարձրացնեն այսպիսի հիւանդք· Բայց, օրինակի համար, Չաժալ խանի կօշկակար եղբարք քանի տարիէ ի վեր սովորութիւն ըրած են փութով Ազգ· Հիւանդանոց փոխադրել երբ իրենց մէջէն հիւանդ մը պատահի, որով մեծ օգուտ վայելած են· զի քառամեայ շրջանին մէջ (1883—1886) Չաժալ խանի կօշկակարներէն 220 հիւանդք եկած են Ազգ· Հիւանդանոց, և միայն 12 ը մեռած են, որ ըսել է 5·45 %· Տարբերութիւնը շատ մեծ է, ընդհանուր հիւանդաց վիճակին հետ բաղդատմամբ· Այն 12 մեռեալներն են բացարձակ մահաբեր հիւանդութիւններէ մեռած են, (թոքախտ, լեարդի քաղցկեղ, ուղեղային կաթուած, եւլն)·

Ծերանոցի, Անկելանոցի և Յիմարանոցի բաժիններուն մէջ ընդ· երկար մնալով և մեռանելով ի վերջոյ հիւանդացողներն ալ հիւանդարանի բաժինը կը փոխադրուին՝ մի միայն մեռելոց համեմատութիւնը բարձրացնելու համար· Յիմարք մանաւանդ իրենց վիճակին բերմամբ մեծ մասամբ հիւծական և մաշողական ախտով իրենց կեանքը փակելու դատապարտեալ են, և այս իրողութիւն հիւանդարանի բաժնին մէջ տեղի ունենալով, տարւոյն մէջ մեռելոց համեմատութիւնն աւելցնելու կը ծառայէ միայն·

* *

Արդ, 43 Պատ· բժիշկներն որք կը յայտարարեն թէ Ազգ· Հիւանդանոցի վիճակը գրեթէ երբեք չէ համապատասխանած Ազգին ակնկալութեանց, այս թուանշաններուն, այս իրողութիւններուն ի՞նչ կ'ըսեն· Ամենեւին անարժա՞ն կը նկատեն զայնս իրենց բարձր նկատողութեան· Արդեօք իրենց հանգուցեալ պաշտօնակցին այս մանրակրկիտ քննութիւններն ու վիճակագրութիւնները բոլորովին երեւակայութեան ծնունդ կամ խարդախեալ, յերիւրեալ բա՞ն մը կը նկատեն, թէ ոչ մեզ պէս կ'ընդունին թէ լուրջ և ուշադրաւ ուսումնասիրութիւն մ'են՝ լուրջ աշխատութեան մը արդիւնքներն ամփոփող· Այս պարագային մէջ, ի՞նչ կը հասկնան ըսելով թէ Ազգ· Հիւանդանոցին հիւանդարանի բաժինը գրեթէ երբեք չէ համապատասխանած ազգային ակնկալութեանց: Ընդունուած 100 հիւանդներէն 80ին կամ 85ին աղէկնալը բանի տեղ չե՞ն դներ· Կ'ուզէի՞ն արդեօք որ ընդունուած 100 հիւանդաց 100ն ալ ապաքինէին· Ո՞վ չէր ուզեր· Բայց իրենց բժշկական փորձառութեան մէջ տեսա՞ծ են երբեք որ դարմանուող հիւանդաց 100ին 100ն ալ աղէկցած լինին ո՛ և է տեղ մը, կամ ո՛ և է բժշկի ձեռամբ· Եթէ հիւանդաց 100ին 80 85ին աղէկնալն ազգային ակնկալութեանց գրեթէ երբեք չի համապատասխաներ, ի՞նչ բան ուրեմն կը համապատասխանէ այն անհասկնալի ակնկալութեանց· Ժամանակաւ եղածին պէս՝ ընդունուած հիւանդաց 100ին 35էն 40ին մեռնին աւելի՞ պիտի համապատասխանէր ազգային ակնկալութեանց·

Յայտնի է թէ խնդիրը կը վերածուի համեմատութեան խնդրոյ մը· փոխանակ հիւանդաց 100ին 80-85ն ապաքինելու, ջանալ պէտք է որ յառաջորդ շրջանին մէջ 100ին մաս մը աւելի ապաքինին, օրինակի համար 100ին 90էն աւելի քան պակաս լինին ապաքինողներն· Այս ալ կրնայ ձեռք բերուիլ ո՛չ միայն Հիւանդանոցն աւելի բարեկարգելով, այլ և պանդուխտ գաւառացիները կրթելով հրահանգելով, որպէս զի իրենց առողջութեան արժէքը գիտնան, և երբ հիւանդանան, ուղղապէս Ազգ· Հիւանդանոց դիմեն, վայրկեան մը ականջ չկախելով Հիւանդանոցէն արտաքսեալ երկրորդական պաշտօնէից և անոնց համակրողաց յերիւրած նպատակաւոր զրպարտութեանց, որք այնպէս կը ցուցնեն իբր թէ Խաներու պանդուխտք դիտմամբ խոյս կուտան եղեր Եէտի Գուլէի Հիւանդանոցէն· Ա՛յո, Հիւանդանոցի բարւոքումն համեմատութեան խնդիր մ'է, եթէ ասօր քիչ մը աւելի աղէկ է քան նախորդ մատակարարութեանց օրով, վաղն ալ այսօրուընէ քիչ մը աւելի աղէկ կրնայ լինել, բաւ է որ միշտ բարեկարգական ուղղութիւն մը կենայ, և բարւոքման ընթացքը չխափանի· Այս ուղղութեան ո՛չ ոք կը հակառակի (*)·

* *

Թէ արդի Հոգաբարձութեան օրով ամեն ժամանակէ աւելի ծախք եղած և խնամք տարուած են հիւանդարանի բաժնին, Տքթ· Վ· Օրմանեան հաճութեամբ կը վկայէ· Աւասիկ հատուած մ'ալ իւր տեղեկագրէն որ 1887 ին հրատարակեցաւ·

«Լիսթերեան հականեխական դրութիւնն առջի օրէն Հիւանդանոցիս մէջ ներմուծեցինք, և ո՛ և է վիրաբուժական գործողութիւն որ փոքր ինչ կարեւորութիւն կ'ընծայէ, այն դրութեան պահանջներուն կատարելապէս համաձայն կը կատարենք· Յայտնի է թէ այս դրութեամբ վիրաց դարմանումը առաւել ծախքի կարօտ է, բազմատեսակ նիւթերու պէտք ըլլալուն պատճառաւ· Սակայն այս մասին երբեք

(*)· Կրնայ առարկուիլ թէ Հիւանդանոցէն արձակեալ հիւանդաց ամենքը կատարելապէս ապաքինած չեն, և թէ անոնց մէջ նորէն հիւանդացողներ կը գտնուին· Այսպիսի առարկութիւն մը ժամանակաւ տեղ մը մեր աչքին զարկած լինելով, պատասխանը պէտք է տանք·— Ո՛չ միայն մեր հիւանդանոցէն այլ և ուրիշ հիւանդանոցներէ իբրեւ գոնվալէսան կամ ապաքինութեան ճամբու մէջ նկատուելով արձակեալներու մէջ ռըշիւթ ընողներ, նորէն հիւանդանոցներ կրնան գտնուիլ· Եթէ այս երեւոյթն մեր Հիւանդանոցի մեռելոց համեմատութեան վրայ քանի մը միութիւն բարդել հարկ ալ լինի, անոր փոխարէն պէտք էր քանի մը միութիւն զեղչուէր՝ ի հաշիւ ա՛յն հիւանդաց որք ծայրայեղ վիճակի մէջ կը բերուին ի Հիւանդանոց՝ ո՛չ թէ խնամուելու այլ օր մը կամ երկու օր ետքը մեռելոց հաշւոյն վրայ բարդուելու համար· Այսպիսի զեղչ մը և այդպիսի յաւելում մը զիրար հաւասարակշռելով, կրնանք հաստատ նկատել մեր Հիւանդանոցի մեռելոց համեմատութիւնն այն շրջաններու համար որոց կը վերաբերի Տքթ· Օրմանեանի տեղեկագիրը·

—)(89)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԵՐԿՈՒ ԱՆՄԵՂՆԵՐ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ՈՃՐԻՆ ՄՕՏ

—Մտիկ ըրէք, պարոն, ըսաւ, բան մը պիտի առաջարկեմ ձեզ· Ասիկա ամեն բան կարգի պիտի դնէ, եթէ ընդունիք· Պզտիկս ինծ թողուցէք· Պիտի սնուցանեմ զնա· Պիտի մեծցնեմ· Խիստ հսկողութիւն պիտի ընէք վրաս· Պիտի տեսնէք թէ ի՛նչպէս կը կատարեմ մայրական պարտաւորութիւններս· Պիտի տեսնէք նաեւ թէ ի՛նչ ընթացք պիտի բռնեմ· Եթէ, այսուհետեւ, իմ վարմունքիս մէջ պախարակելի բան մը գտնէք, մէկ անգամ, մէկ անգամ միայն, լաւ ուրեմն, այն ատեն, պարոն, զաւակս պիտի առնէք ձեռքէս · · · Այո, պիտի առնէք զայն · · · ալ ձեզի հետ չպիտի վիճիմ · · · Ձեր իրաւունքը պիտի ճանչնամ·

Եւ շնչասպառ, փորձելով վերստին շունչ առնուլ, որովհետեւ աննկարագրելի յուզման մէջ էր և մէկ շունչով խօսած էր՝ առանց կենալու·

—Բայց եթէ, ընդհակառակն, աղէկ վարք ունենամ, եթէ ինծ դէմ տրտունջ մը չիգայ մինչեւ ձեզ, ինծ պիտի թողուք մանուկս · · · վախնալիք բան մը չպիտի ունենաք ինծմէ· Պիտի տեսնէք թէ գէշ մայր մը չեմ ես, ես՝ որ զայն կը սիրեմ իբր թէ երջանկութիւն բերած ըլլար ինք, որուն համար սակայն այնքան տանջուեցայ·

Եւ խեղճ աղջիկը վերջապէս լացաւ, լացաւ հեծկլտանքներով·

Բայց տնօրէնն անշուշտ իր կարծիքն ունէր և այս արցունքներէն չէր զգածուեր·

Անհամբերութեան շարժում մը ըրաւ·

Այն ատեն Մառի-Թերէզ տեսաւ թէ ամեն ըսելիքն անօգուտ պիտի ըլլար· Զօրաւորագոյնն ինք չէր· Այդ մարդիկ իրեն տէրերն էին·

Կը գրկէ իր պզտիկը·

—Զաւա՜կս, զաւա՜կս:

Եւ անկողնոյն մէջ կը կքի այլեւս ուժաթափ· Եւ երբ կը տեսնէ որ միւսները դէպ իրեն կուգան, անողորմ, խելքը կը կորսնցնէ, երկու ձեռաց մեծ շարժմամբ մը իբր թէ զանոնք հեռացնելու համար·

—Աս աղէկ, ըսաւ տնօրէնը·

Եւ հիւանդապահ կինը կը տանի տղեկը·

Կը հեռանան Մառի-Թերէզէն· Կը թողուն զայն· Առանձին է·

Եւ ինքզինքն կուգայ առանց ո եւ է օգնութեան, եւ երբ այլ եւս չի տեսներ տղան, զայն իրմէ գողցողներուն դէմ—վասնզի գողութիւն մըն է այս—կատաղութեան և յուսահատութեան հայհոյանք մը կ'արձակէ·

Տղան արձանագրուած էր·

Թերէզ ա՛լ չպիտի տեսնէր զնա· տարիներ պիտի անցնէին մինչեւ որ իրաւունք ունենար զայն յետս պահանջելու և մինչեւ որ զայն իրեն դարձնէին·

Ոճիր մըն էր, ճշմարիտ ոճիր մը, զոր գործած էին իր վրայ, վարչական ոճիր մը, ինչպէս տակաւին կը գործուի, յաճախ, հանրային նպաստամատոյց ընկերութեան կողմէ ի նահանգս·

Երբ Մառի-Թերէզ բոլորովին աղէկցաւ, իր աշխատութեան վերսկսաւ· Բայց մթին և լուռ տխրութիւն մը ունէր·

Չէր լսեր իսկ այն անգութ ծաղրաբանութիւնները զորս իր ընկերք կ'ուղղէին իրեն·

Իրաւցընէ բոլորովին անտարբեր էր այս բանին·

Ուժը վրան գալուն պէս նամակ գրած էր Հէնրիին·

Պատմած էր նմա թէ մայր էր ինք, երդուընցած էր թէ զնա միայն սիրած ըլլալով, պարտաւոր էր միշտ զբաղիլ այս զաւակով որ անորն ալ էր· ըսած էր թէ առած էին զայն իրմէ և թէ այսուհետեւ պզտիկն ա՛լ ծնողք չունէր·

Եւ կը խնդրէր անկից որ արգահատի իր վրայ և իրեն դարձնէ զաւակն, գէթ անգամ մը գայ տեսնէ զայն· գէթ իրեն գրէ այնքան կարճ նամակ մը, որով հաւատալ կրնայ թէ կապրի նա և որով կարենայ քիչ մը քաջութիւն ստանալ՝ իր տարաբախտութեան տոկալու համար·

Նամակը ղրկեց·

Պատասխան չընդունեցաւ·

Այն ատեն, իր սրտին մէջ տարօրինակ ատելութիւն մը ծնաւ այն մարդուն դէմ·

Ալ չպիտի գրէր·

Եւ սակայն, կատաղաբար աշխատելով, աւելի քան երբեք թարմացած և գեղեցկացած, պիտի կարծուէր թէ ի նա զաւկին յիշատակը կորած էր·

Տարիներ անցան·

Եւ իր կեանքը պիտի փոխուէր·

Հազիւ քսան տարու էր· Կարի հրապուրիչ էր որպէս զի իր վրայ աչք նետէին· Արդարեւ պարտաւորեցաւ ինքզինքը պաշտպանել ընդդէմ փորձութեանց մանաւանդ այնու յաճախադէպ զի գիտէին թէ անգամ մը ընկճուած էր նա· այս պարագան կը յուսադրէր զանոնք·

Տոկացած էր· Երկար ժամանակ իր սրտին խորը ամեն մարդոց նկատմամբ ոչ միայն զզուանք և գրեթէ սոսկում ունեցած էր, այլ եւ զգացած էր թէ ամեն հնարաւոր սէր մեռած էր յինքն·

Ա՛լ եւս ո՛չ սիրել ոչ սիրուիլ կուզէր·

Սակայն խոկոյն պատահեցաւ այդ· Արդէն ժամանակէ մը ի վեր տեսած էր թէ իր շուրջ կը դեգերէր մօտակայ ագարակատէրի մը որդին, Ժան Վիօլէն անուն, որ ամենեւին անոր հանդիպելու, զայն տեսնելու և նոյն իսկ անոր հետ խօսելու առիթը չէր փախցըներ·

Մառի-Թերէզ աղէկ գիտէր այդ վարպետութիւնը, և հիմակ ալ չէր խաբուեր անկից·

Սակայն, այդ երիտասարդն այնքան բարի և այնքան երկչոտ կ'երեւէր որ չէր կրնար զայն բաղդատել ուրիշներուն հետ, որք, անմիջապէս հասկցած էր թէ, միայն բուռն բաղձանք մը կը տածէին իբր տարփուհի ունենալ այն աղջիկն որ Արտէնի գործաւորուհեաց ամենէն սիրունը կը համարուէր·

Սակայն ինքզինքը կը պաշտպանէր, ըսելով ինքնին թէ ժամանակաւ Հէնրի տը Միլպերկն ալ բարի և երկչոտ կ'երեւէր, և սակայն անկից յառաջ եկած էր իր բոլոր դժբախտութիւնը·

Ինչի՞ կը ծառայէր բարեպաշտիկ բաներ երազել· Իր կեանքը կորած էր· Իր սրտին յոյժ խորունկ վէրք մը առած էր·

Այն ատեն, ի սկզբան, անտարբեր կեցաւ այս սիրոյն որ հետզհետէ յայտնի կը դառնար, և օր ըստ օրէ կը սաստկանար Ժան Վիօլէնի վրայ·

Բայց Մառի-Թերէզ պարապ տեղը կը մաքառէր· բան մը կ'ըսէր իրեն թէ Ժան՝ Միլպերկի սիրածին պէս չէր սիրեր զինք, ոչ, նոյն կերպով չէր սիրեր·

Վերջապէս, յետ երկար վարանմանց, երիտասարդն անոր հետ խօսեցաւ·

Եւ ամեն օր քիչ մը աւելի սիրտ առնելով, ըսաւ աղջկան թէ որչափ գեղեցիկ էր և թէ որչափ կը սիրէր զնա·

Խօսած պահուն կը դողդղար և գրեթէ չէր համարձակէր անոր երեսը նայելու·

Աչուըները միշտ վայրահակ էին·

Բարձրահասակ, նիհար տղայ մըն էր, խարտեաշ պեխերով, յոյժ քաղցրահայեաց կապոյտ աչուըներով, որք աւելի եւս կապոյտ կ'երեւէին իր դէմքին թուխ գոյնին պատճառաւ·

Հազիւ քսանեհինգ տարու էր· Առանց հարուստ ըլլալու, Բէէռ-տը-Մառլի ագարակն, որ կը պատկանէր իր հօր, դիւրակեցութիւն կուտար իրեն—դիւրակեցութիւն որ շահուած էր ի գին կատաղի աշխատութեան և որ, ամեն տարի, կախում ունէր աւելի կամ նուազ գթած երկինքէն, յաւէտ կամ նուազ առատ հունձքէն·

—Օրիորդ Մառի-Թերէզ, ըսաւ, շատ վարանեցայ ձեզ հետ խօսելու· Սակայն ամբողջ կենացս մէջ չեմ կրնար զձեզ սիրել՝ առանց զայն ձեզ ըսելու· Կը սիրեմ զձեզ, օրիորդ Մառի-Թերէզ, և որովհետեւ ծնողք չունիք որոց կարենամ դիմել, ուղղակի ձեզ կը հարցունեմ թէ կը հաճի՞ք իմ կինս ըլլալ·

Աղջիկը սարսռաց· Իր կի՛նը·

Այս անուշ բառն իր երազոց մէջ միայն կը լսէր և այն ատեն կ'օրօրուէր իբր երաժշտութեան մը·

Հէնրի տը Միլպերկ իր առջեւ երբեք այդ բառն արտասանած չէր·

Ժամանակաւ ուշադրութիւն ըրած էր այդ բանին, որ զինք կը տխրեցունէր· չէ թէ ատոր կարելիութեան հաւատ ընծայելուն, այլ այդ խօսքէն հաճոյք մը զգալուն համար·

Եւ Ժան Վիօլէն, մէկէն ի մէկ, կ'ըսէր իրեն·

—Դուք բան մը չէք, իմ կինս եղէք, այս կերպով ընտանիք մը կը կազմէք· Զիս երջանիկ պիտի ընէք և ես կրցածս պիտի ընեմ որպէսզի դուք ալ երջանիկ ըլլաք·

(Շարունակելի)

չինչ մեզ չէ պակսած, և հաճութեամբ կը յայտարարեմք թէ Պատ. Հոգաբարձութիւնը վստահութեամբ մեզ թողած է տնօրինել ինչ որ հիւանդաց բարւոք խնամքի մասին հարկ կը դատեմք։ Կը բաւէ որ մեզ պէտքը յայտնեմք, անմիջապէս ամենայն ինչ կը հոգացուի։»

⁂

Հիմա կուգանք Յիմարանոցի բաժնին։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ

Փեթերսպուրկի անգլիական դեսպանատան քարտուղար Պ. Էլիըթ, որ կեդրոնական Ասիոյ ռուսական երկիրներն այցելած է և այժմ Լոնտոն կը գտնուի, այս օրերս Լորտ Սալզպըրիի յանձնեց մանրամասն տեղեկագիր մը իւր ուղեւորութեան տպաւորութեանց վրայ։ Այս առթիւ Նովօյէ Վրէմիա ռուս թերթը խօսիւ կը պնդէ Ռուսիոյ վեհապետական իրաւանց վրայ այն երկրաց նկատմամբ որոց տիրած է, Թաշքէնտի և Սմրղանտի գրաւումէն ի վեր։ Այս թերթ կը յայտարարէ թէ Թուրքաստանի և Անդրկասպեան երկրաց տեղական բնակիչք, իրենց կացութենէն գոհ են։ Աֆղանստանի Էմիրն ամենեւին տրամադիր չէ անգլիական ազդեցութեան շրջանակին մէջ մտնելու։ (Ռուս թերթը կը մոռնայ թէ Աֆղանստանի Էմիրը տարեկան թոշակ մը կամ նպաստ մը կ'առնու Հնդկաստանի անգլիական կառավարութենէն։) Անգլիոյ մէջ այլ եւս ո՛չ ոք կ'երկբայի թէ (կ'ըսէ Նովօյէ Վրէմիա) Ռուսիա աւելի կամ նուազ մօտաւոր ապագայի մը մէջ անգլիական Հնդկաստանի անմիջական դրացին պիտի լինի։ Պ. Էլիըթ համոզուած է անշուշտ թէ կեդրոնական Ասիոյ մէջ Ռուսիա երբեք յետադիմութիւն պիտի չընէ, ընդհակառակն, եթէ պատեհութիւն գտնէ, կրնայ դէպ յառաջ նոր քայլեր առնուլ կեդրոնական Ասիոյ մէջ։

ԳՈՐԾԱՒՈՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆ Յ'ԱՆԳԼԻԱ

Կը յիշուի թէ անցեալ ձմեռ Հարթինկթընի մարքիզին նախագահութեամբ կարեւոր յանձնաժողով մը կազմուեցաւ որոյ, պաշտօնն է գործաւորական խնդիրը քննել, լուրջ քննութեան ենթարկելով ամէն արհեստներ յորս գործաւորք կ'աշխատին, ի նկատ առնլով ամէն արհեստի պահանջումները, շահերը, գործաւորչէքն, և գործաւորաց արդի պայմաններն, ըստ այնմ կարգ մը օրինական առաջարկներ բերելու համար Խորհրդարանին։ Այս յանձնաժողով ցարդ այրերէ միայն բաղկացեալ էր։ Բայց որովհետեւ կիներն ալ երբեմն գործաւոր, երբեմն արհեստաւոր և մինչեւ իսկ երբեմն գործատէր կ'աշխատին, Յանձնաժողովոյն մէջ խնդիր եղաւ թէ ինչո՛ւ համար անդամուհիներ ալ չկարգուին՝ գործաւորական խնդրոյն կարգադրման նպաստելու համար։ Եթէ ընդունել որոշուի, յարմարագոյն ընտրելիք են Տիկին Չարլզ Տիլքի քարտուղար Օր. Մէյ Աբրահամս, և Երեսփ. Ժողովոյ դեր-ատենապետ Պ. Քըրդնիի քենին Օր. Պէադրիս Փոթըր, երկուքն ալ քաջահմուտ տնտեսական խնդիրներու։

ՎԻՃԱԿ ԵՒՐՈՊԻՈՅ

Աւստրիացի Ռայնէնտըր զօրավարն ի Կրաց ստանձնելով զօրաբանակի հրամանատարի պաշտօնն, որ թափուր մնացած էր Վիւրթեմպերկի դքսին աւստրիեան ծառայութենէ հրաժարման աղագաւ, բանախօսութիւն մ'ըրաւ սպայից գումարման մէջ, ըսելով թէ Եւրոպիոյ արդի կացութիւնը կը պահանջէ որ զօրքերն իրենց բոլոր խնամքը նուիրեն պատերազմի պատրաստութեան, այն առաջիկայ պատերազմին պատրաստութեան յորում Եւրոպիոյ ազգաց և պետութեանց գոյութիւնն իսկ պիտի փորձուի, և մեծամեծ փոփոխմունք պիտի պատահին։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Երբեք Օտեսայի Նաւահանգիստն այնքան յուզում և ոգեւորութիւն չէր ներկայացուցած որքան անցեալ շաբթուն մէջ։ Ցորենի արտածման արգելքը Դամոկլէսի սրոյն պէս կախուած մնացած էր վաճառականաց, նաւատերց և նաւային գործակալութեանց գլխուն վերեւ։ Օրէ օր, ժամէ ի ժամ կը սպասուէր պետական հրամանագիրն, որով ցորենի արտածումը պիտի արգիլուէր։ Ամէն կողմ հեռագիրք կ'ուղղուէին, իմանալու համար թէ հրամանագիրը պիտի գա՞յ և ե՞րբ։ Կ'ըսուէր թէ կայսերական գերդաստանի արծաթեայ ամուսնութեան հանդիսին ի պատիւ երեք օր տօն բռնուած լինելով, յաւարտ այդ պայմանաժամուն պիտի գայ Ուքազը։ Կը պատմուէր թէ երկուշաբթի Փեթերսպուրկէ Լիվատիա ղրկեր է յատուկ սուրհանդակ մ'՝ հրամանագրին բնագիրը տանելով ի ստորագրութիւն Կայսեր։ Հիմա կ'ըսուի թէ Ձարը Նոյմ. 8ին կամ 9ին (Հ. Տ.) Փեթերսպուրկ դառնալէն ետքը պիտի հանէ Ուքազը։ Մինչեւ որ Ուքազն ելնէ, Օտեսայի հրապարակն և Նաւահանգիստը կարի զբաղեալ և յուզեալ պիտի մնան, որ առաջ ըստ կարելւոյն մեծաքանակ ցորեն արտածել ուղղուելուն պատճառաւ։

⁂

Փեթերսպուրկէ Նոյմ. 13ին կը հեռագրուի.

«Ռուս իշխանութիւնք ե՛ւս քան զեւս կասկածոտ կը դառնան քանի որ ամէն տառապեալ գաւառաց վիճակը կը ծանրանայ, և ազնուականութեան մէջէն առնուած նորահաստատ գաւառապետք պատասխանատու կը նկատուին իրենց գաւառաց հանրային զգացման նկատմամբ։

«Մասնաւոր հսկողութիւնք ի գործ կը դրուին համալսարանաց և բարձրագոյն վարժարանաց ուսանողաց վրայ։ Ուսանողք և աշակերտք պիտի չընդունուին իրենց տնօրէններուն և դաստիարակներուն ընկերութեան մէջ, և կրթական քննիչք աչքէ պիտի անցունեն ուսանողաց գրադարանները, բառնալու համար ամէն գիրքեր որք կրթական իշխանութեանց հաւանութեան չեն արժանանար։»

Ի ԲՐԱԶԻԼԻԱ

Մէկ երկու կառավարական թերթերէ զատ, ամէն բրազիլեան թերթեր խափանեցան Ֆոնզէքա դիկտատորին ձեռամբ։ Անդին երկիրը քայքայուելու վրայ է, ինչպէս կը ծանուցանեն հեռագիրք։

ՀԵՏԵՒԱՆՔ ԱՆԱՆԿՈՒԹԵԱՆՑ

Պերլինի արքայական թատրոնին երեւելի դերասաններէն Մաթքովսքի, որ ի Միացեալ Նահանգս ներկայացումներ կուտար, Սոմըրֆէլտ տան սնանկութեան մէջ կորուսանելով իւր բոլոր հարստութիւն, խելագարեցաւ, և յիմարանոց տարուեցաւ, ուր այժմ իրական ներկայացումներ կ'ընէ խելագարութեան։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹՔ. — ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Պ. Վիշնէկրածքի, Ռուսիոյ ելմտական նախարարը, Փըթիթ Ժուռնալի կառավարիչ Պ. Բրիսթոֆլի հեռագրական հարցման ի պատասխանի, հերքեց այն լուր թէ հրաժարական մատուցեր է Կայսեր։

Ձարը սա հեռագրաւ պատասխանեց Պ. Գառնոյի խնդակցական հեռագրին, իւր արծաթեայ ամուսնութեան առթիւ. «Կը խնդրեմ, Տէր Նախագահ, հաճեցէք ընդունիլ իմ շնորհակալիքս, որպէս և կայսրուհւոյն շնորհակալիքը, ձեր սիրալիր խնդակցութեանց համար և ձեր բարեկամական բարեմաղթութեանց համար՝ ի բարօրութիւն իմ և Տէրութեանս։»

Հակառակ այս պաշտօնական հեռագրերու փոխանակութեան, ռուսական թղթոց անկումը պղտորութիւն յառաջ կը բերէ Ռուսիոյ և Ֆրանսայի միջեւ։ Քրոնշթատի հանդէսներէն հմայեալ, Ֆրանսացիք սիրով ստորագրեցին ռուսական նոր փոխառութեան, բայց հրապարակն արդէն այնքան ողողեալ էր թուղթերով, որ ռուսական նոր թուղթն անձելի կերպիւ ինկաւ, և Ֆրանսացիք վնասեցին, Ռուսք ալ վնասեցին, քանի որ իրենց նոր արժեթուղթն հանման գնէն շատ վար է այսօր։ Նովօյէ կը քննադատէ այս փոխառութիւնն ի հրապարակ հանող ֆրանսական խմբակին «անփորձութիւնը, տկարութիւնն և անհոգութիւնը,» զոր պատճառ կը համարի այս անկման։

Կը հաստատուի որ թէեւ Պ. Վիշնէկրածքի չի հրաժարիր, բայց ռուս թղթոց անկումն և տիրող թշուառութիւնը Ռուսիոյ շատ մը գաւառաց մէջ՝ աշխատութեան այնպիսի ծանրացում յառաջ բերած են որ նախարարին առողջութիւնը վտանգուած է ծանրապէս։

Նոյն Տէյլի Ջուռնալ Սակարանաց շփոթութիւնը գերման շահադիտութեան վերագրող ֆրանսական թերթերուն կը պատասխանէ թէ ռուս թղթոց անկումը միայն Ֆրանսացւոց անխոհեմութեան վերագրելի է, որք երեք տարւոյ կարճ միջոցին մէջ չորս միլիառ ֆրանքի ռուսական արժեթուղթեր ստորագրած էին, որովք հրապարակն ողողեցաւ։ Իսկ թղթադրամ րուպլին անկումն ալ Ռուսիոյ մէջ տիրող թշուառութեան հետեւանք է։

ՉԵՀՔ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱՑԻՔ

Փրակի հայրենասէրք Կամպէթթայի արձանին բացման առթիւ չթերացան իրենց ֆրանսական համակրանքն արտայայտելու։ Հեռագրեցին. «Մեր մեծարանքը կը մատուցանենք մեծ հայրենասէրին և Սլաւաց մեծ բարեկամին յիշատակին։ Կամպէթթայի և Սքոպելէվի մահն զմեզ գետնահարած էր. բայց Քրոնշթատ թոյլ տուաւ մեզ դըլուխնիս բարձրացնելու և նոր յոյսերով կրկնելու մեր հին նշանաբան։ «Միշտ հաւատարիմ ենք Ֆրանսայի։ մի՛շտ և հակառակ ամենուն։ Կեցցէ՛ Ֆրանսա»։

Վիեննայի լրագիրք խօսիւ կը հարուածեն Չեհերն՝ այս սլաւասէր արտայայտութեանց համար. զի սէր տածելով Ֆրանսայի, իրօք ֆրանքօ-ռուս նիզակակցութիւնը կը փառաւորեն։

ՄԱՀ ՊԱԹԵԱՆԻ ԿՈՄՍԻՆ

Փէշթայէ կը ծանուցանեն թէ երիտասարդ Ժիւլա Պաթեանի կոմսն ամսոյս 12ին զոհ գացեր է ցաւալի արկածի մը ի Փոլկարտ, Վայսէնպուրկ գաւառին մէջ։ Դաշտին մէջ պտոյտ մ'ըրած պահուն, երիտասարդ մաճառ կոմսն հողակոյտէ մը վար գլորեր է և միշտ մէջքը կրած րէվոլվէրը կրակ առնլով, գնտակը սիրտը մխուեր և երիտասարդն անմիջապէս մեռեր է։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ Դատական ու Կրօնական գործոց Նախարարութեան պաշտօնատունը գնաց և տեսակցեցաւ Նախարար Վսեմ. Րիզա փաշայի հետ։

ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆ ԲԺՇԿ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԱՑ

Հիւանդանոցի վերակազմեալ Հոգաբարձութիւնն այս առաւօտ հրաւիրուած էր ի խորհրդարանի Ղալաթիոյ, իւր առաջին նիստը կազմելու ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։ Ներկայ էին միայն Ազն. Էֆէնտիք՝ Միքայէլ Յակոբեան, Տիգրան Կիւմիւշկէրտան և Ալիքսան Խորասանճեան։ Բացակայ էին Պատրիկ Կիւլպէնկեան, Բարսեղ Սթամպօլլուեան և Տօքթ. Թիւրապեան Էֆէնտիք։

Իսկ գրաւոր կերպիւ հրաժարական ղրկած էին յանդամակցութենէ Հոգաբարձութեան, Վսեմ. Սերվիչէն Էֆէնտի, Վսեմ. Խորասանճեան Էֆէնտի և Տօքթ. Խնդիրեան Էֆէնտի։

Հետեւապէս մտադրեալ խորհրդակցութիւնք տեղի չունեցան և Հոգաբարձութեան ներկայ անդամք իրենց պաշտօնակցաց գալստեան սպասելէ յետոյ մեկնեցան։

ՀԱՃԸՆՑԻ ԱՐՁԱԿԵԱԼՔ

Գոհութեամբ կը հրատարակենք Հաճընէն խմբագրութեանս ուղղեալ հետեւեալ նամակն, որուն հաղորդած ներման լուրն հրատարակուեցաւ արդէն տեղական մամլոյն մէջ՝ Պաշտօնական Թերթէն առնուելով։

Օգոստափառ Սուլթանին՝ հայ բանտարկելոց նկատմամբ ըրած վերջին բարձր ներման հրամանն ի խնդ և ի խնծիղ հասակեց այս ողջոյն գաւառակենիս հայ հասարակութիւնն, մանաւանդ Հաճնոյ տարրն առ որ կը պատկանէր մեծաւ մասամբ այդ շնորհ։ Զայս կ'աւետէին իսկ Հաճնոյ բանտարկեալներ յԱտանայէ մի սրտառուչ գրութեամբ որ կարի իմն յուզեց Հաճընցւոց երախտագէտ սիրտն և բարեմաղթութիւնք ու կեցցէներ եօթնեկի մը չափ տիրեցին ամեն շրթանց վրայ և ամէն յարկերու մէջ։

Բանտարկեալք, տասնամսեայ տաբակայութենէ մը զկնի, սիրտ ի խինդ մտան ի քաղաք՝ առաջնորդութեամբ ստուար թափօրէ մը որ մերթ ընդ մերթ սրտաթունդ [illegible] աղաղակներով շրջակայ ձորերն ու ձորձորները կը թնդացնէր ու արձագանգ կը գտնէր յայսկոյս և յայնկոյս ճանապարհին խռնուած ժողովրդեան շրթանց վրայ և ծափահարութեանց մէջ։ Արձակեալք ուղղակի առաջնորդուեցան կառավարական պաշտօնատունն ուր իրենց շնորհակալիքը մատուցանելով Վսեմ. կառավարչին, խնդրեցին որ իրենց երախտագէտ զգացմանց թարգման կանգնի յառաջ գահոյից հայրախնամ կայսեր։ Ապա, արձակեալք խուռն ամբոխէն շրջապատեալ, գնացին ի Ս. Գէորգ եկեղեցին յորում գոհաբանական աղօթքներ կատարուեցան վասն արեւշատութեան Վեհ. Սուլթանին։

Յաջորդ կիրակէ առաւօտուն, դարձեալ նոյն եկեղեցւոյ մէջ հանդիսաւոր մաղթանքներ եղան, յետ որոյ, Եօզղատի Գեր. առաջնորդն (առժամեայ տեսուչ Մկրտչ. վարժարանին) Տ. Կարապետ Ծ. վարդապետ Ութուճեան՝ Ն. Կ. Վեհափառութեան ձօնեալ երախտագիտական ուղերձ մը կարդաց որ քանիցս ընդհատուեցաւ [illegible]ներով, Ապա, բազմութիւնն առաջնորդուեցաւ ի վարժարան ուր հայերէն բանախօսութիւն մը արտասանեց Միացեալ ընկ. տեղւոյս աղջկանց վարժարանի դասատու Յովհաննէս էֆ. Ազլաղանեան և թուրքերէն բանախօսութիւն մը՝ Մկրտչեան վարժարանի հայկաբան դասախօս Հրանտ Սարկաւագ։ Շնորհակալութիւններէ և երգերէ յետոյ, բանախօսեցին նաեւ արքունի բժշկական վարժարանի ընծայաւարտներէն Տօքթ. Թէրզեան էֆ. և ուսուցիչ Մելքոն էֆ. Մանուկեան որ արձակեալներէ մին էր։ Հանդէսը փակեց նախագահ Ս. Հայրը ազդու յորդորականով մը և ջերմագին բարեմաղթութեամբք։

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ԿՐՕՆԱՓՈԽ

Կրօնական Ժողովն որոշած է յետայսորիկ մերժել խնդիրքն այն օտարադաւան արանց ու կանանց, որք Ազգ. Պատրիարքարանի իրաւասութեան ներքեւ մտնել կ'ուզեն և որոց միակ նպատակն է ամուսնանալ հայ կնոջ մը կամ մարդու մը հետ։ Այս արգելքի շարժառիթն այն եղած է որ այդ կարգի անձինք այդ կերպիւ ամուսնանալէ յետոյ վերստին կ'ամուսնանան նախապէս իրենց պատկանած հոգեւոր իշխանութեան հրամանաւ և կը թողուն իրենց առաջուան ամուսինն որ Ազգ. Պատրիարքարան դիմելով կրկին անգամ ամուսնանալու հրաման կը խնդրէ, ինչ որ անկարելի է եկեղեցական օրինօք, և այսպէս դժուարութիւնք կը ծագին։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Տնտեսական Խորհուրդն երէկ ի նիստ գումարեցաւ ի Պատրիարքարան ատենապետութեամբ Մեծ. Եղիազար էֆէնտի Մելիքեանի։

Քաղաքական Ժողովը՝ Նախորդ Տնտեսական Խորհրդոյ առաջարկութեան վրայ՝ որոշած էր մայրաքաղաքիս եկեղեցեաց կողմէ կեդրոնական Սնտուկին յատկացեալ քանչէլէրի տուրքը գանձել եկեղեցեաց հասութից քանակութեան երկու առ հարիւր համեմատութեամբ և միանգամայն յանձնարարած էր բաշխման ծրագիր մը պատրաստել։ Խորհուրդն որոշեց պատրաստել այդ ծրագիրն, ի նկատի առնլով մայրաքաղաքիս եկեղեցեաց հաշուեցոյցերը։

Խորհուրդն զբաղեցաւ կեդրոնական Սնտուկի 91-92 տարւոյ ելմտացոյցի քննութեամբն և որոշեց իւր յառաջիկայ նիստին աւարտելով ներկայել Քաղաքական Ժողովին։ Վաւերացուց Կէտիկ Փաշայի եկեղեցւոյն մատակարարութեան հաշուեցոյցն և զբաղեցաւ կտակային ու հաշուական զանազան խնդիրներով։

ԿՈՐՍՈՒԱԾ ԱՂՋԻԿ

Շաբաթ օրէն ի վեր 8-9 տարեկան Ատաբազարցի հայ աղջիկ մը, Սրբուհի անուն, անյայտացած է, գլուխը բաց, շալվար հագած, նիհար և Թուխ դէմքով։

Կը խնդրուի գտնողէն որ Թահգա Քալէ Տէմիր խանի սենեկապետին յանձնէ։

Սոյն աղջիկը Ատաբազարցի անտէր որբ մը լինելով՝ իւր հայրենակիցք մայրաքաղաքս բերած էին զայն Ազգ. Հիւանդանոցը դնելու համար։

ԱՌՏՆԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ
ԿԱՄ
ՏՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ
Ի պէտս աշակերտուհեաց [illegible] և [illegible]
[illegible] ազգային վարժարանաց։
Գրեց Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՋԵԱՆ
[illegible]
[illegible]

Ամէն աղջկանց և նոյն իսկ ամէն ընտանեաց համար յոյժ կարեւոր, մանաւանդ Առողջաբանական մասն, որ ամենապարզ ոճով կ'ուսուցանէ առողջութիւնը պահպանելու և հիւանդութեանց առաջն առնլու միջոցները, հիւանդ խնամելու կանոններն եւ յանկարծահաս հիւանդութեանց եւ պատահարաց նախնական անհրաժեշտ դարմանները.

Կը գտնուի ամէն հայ գրավաճառաց քով։

ԳԻՆ 4 ՂՐՈՒՇ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԼԻԱԳՈՐԾԻ ՇՔԱԴՐԱՄ

Լիագործի ոսկի շքադրամ տրուած է Վեհ. Սուլթանին անձնական սպայակոյտին Ֆէրիգ Շաքիր փաշայի, գնդապետ Մէհմէտ պէյի, դեր-գնդապետ Հաֆըզ Թէվֆիգ, Իհսան ու Ալի Ազմի պէյերու, հազարապետ Թէվֆիգ ու Վահիտ պէյերու և կայս. պալատան նուագածուաց խումբին տեղակալ Սիւլէյման էֆէնտիի։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Ոստիկանութեան Նախարար Վսեմ. Նազըմ պէյ երէկ կայս. պալատ գնաց և ստացաւ Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

ՉԱՐՆ Ի ԼԻՎԱՏԻԱ

Ուրբաթ օր ճամբայ պիտի ելնէ այն պատուիրակութիւն որ Լիվատիա կ'երթայ Վեհ. Սուլթանին կողմէ Ձարն և Ձարուհին ողջունելու։

Սոյն պատուիրակութեան պետ կարգուած է Վեհ. Սուլթանի աւագ թիկնապահ Ֆուատ փաշա, որուն պիտի ընկերանայ նաեւ Ն. Վեհափառութեան անձնական քարտուղար Քեազիմ պէյ։ Կը կարծուի թէ պատուիրակութիւնը պետական Իզզէտտին շոգենաւով պիտի ճամբորդէ։

⁂

Ռուսական դեսպան Պ. Նելիտոֆ, ընկերակցութեամբ Թարգման Պ. Մաքսիմոֆի, այսօր Լիվատիա կ'ուղեւորի ռուսական շոգենաւով։ Այս առթիւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը նախընթաց օր այցելութիւն տուաւ դեսպանին և դեսպանուհւոյն։ Պ. Նելիտոֆ ևս երէկ Բ. Դուռն երթալով, իբր հրաժեշտը մատոյց Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Թագվիմի Վէքայիէն քաղուած)

Պետական Խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, Թաբանլիոյ քարափին աւրուած մասերը պիտի նորոգուին 10,800 ղրուշ ծախքով և այդ դրամ պիտի վճարուի 1307 տարւոյ հանրային շինութեանց յատկացեալ գումարէն։

—Պետական Խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, Չիֆչէլի կայարանին մէջ, ուր կը միանան եւրոպական ու Բուլկէրի երկաթուղւոյ գիծերը, ֆրանսերէնի տեղեակ պաշտօնեայ մը պիտի դրուի անցագրոց համար։

—Կայս. Իրատէ մը արտօնած է՝ [illegible] ու [illegible] անուն յունարէն երկու լրագիրներու հրատարակութիւնն, առաջին ի Րէթիմօ (Կրետէ) և երկրորդն՝ ի Գանտիա։ Այս լրագիրք միայն դատական ծանուցումներ պիտի հրատարակեն։

—Սամաթիոյ կաթոլիկ հասարակութիւնն իր եկեղեցւոյն հնութեանը պատճառաւ արտօնութիւն խնդրած է նոր մը կառուցանել Նոյն հասարակութեան հոգեւոր պետին սեպհական և հին եկեղեցւոյն մօտ գտնուած պարտէզին վրայ, Եկեղեցւոյն երկայնութիւնը պիտի ըլլայ 30, լայնութիւնը՝ 20 և բարձրութիւնը՝ 17 մեդր։ Կայս. Իրատէ մը հրամայած է տալ խնդրուած արտօնութիւնը։

—Կայս. հրամանաւ, Ներքին գործոց նախարարութիւնն հրահանգ ուղղած է ամեն կողմ որ Թուրքիոյ մէջ հաստատելի թաղերու ու գիւղերու համար երբ նահանգաց կողմէ տեղեկագիր տրուի, տեղն ու շրջակայ գիւղերէն ունեցած հեռաւորութիւնք նըշանակուին և այդ մասին կայս. Իրատէն ելնելէ յետոյ տեղեկութիւն հաղորդուի նաեւ Սպարապետի Դրան, սպայակոյտի դիւանին կողմէ քարտէսին մէջ նշանակուելու համար։

—Մաքսային վերատեսչութեան մէկ տեղեկագրոյն համաձայն, Նոյեմբեր 1էն մինչեւ 5, մաքսային պաշտօնեայք 24 կտոր փախցուած ապրանքներ բռնած են։ Ասոնցմէ 10ը գրաւուած եւ 14ն ալ իրենց տէրերց վերադարձուած են կրկնապատիկ մաքսատուրք առնուելով։

ՉԻՔԱԿՈՅԻ ՅՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ՝ կայս. պալատան լուսանկարչապետ Մեծ. Ապտուլլահ եղբարք ցարդ 600 կտոր լուսանկարներ պատրաստած են, որք պիտի ղրկուին Ամերիկայի ցուցահանդէսն։ Ամբողջ գործը հազար կտորէ պիտի բաղկանայ, որով Ապտուլլահ եղբարք տակաւին լուսանկարներու պատրաստութեամբ կզբաղին։ Ցամաքային ու նաւային զինուորաց լուսանկարներն, որք մասնաւոր ալպոմի մը մէջ ամփոփուած են, Վեհ. Սուլթանին մատուցուած են։ Այս օրերս, կայս. Թանգարանին լուսանկարն եւս պիտի առնուի։

ՀՆՈՒԹԻՒՆՔ

Կայս. Թանգարանին տնօրէն Համտի պէյ Այտընի կողմերը բազմաթիւ հնութիւններ գտած է։ Ասոնց մէկ մասն, որք դիւրաւ կը փոխադրուին, աստ ղրկուելու վրայ են. իսկ մնացեալ մասը մեծածաւալ և փոխադրութիւնը դժուար ըլլալով, նախ իրենց գտնուած տեղէն մինչեւ ծովեզերք ճամբաներ պիտի շինուին և յետոյ պիտի փոխադրուին։

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

Պելճիական դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Հիւպչ երէկ Ֆէնէրի Պատրիարքարանը գնաց և շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Ամեն. Տ. Նէօֆիտոս Պատրիարքին։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆՔ

Էսկիշէհիրէն կը գրեն թէ նոյն քաղաքին մէջ կառուցուելու վրայ եղող երկաթուղւոյ կայարանին շինութեան մեծ մասն աւարտած ըլլալով, փոքր մասերու շինութիւնք կը կատարուին։ Նիկոմիդիայէն մեկնող կառախումբք այժմ մինչեւ Ինէօնիւ կերթան, որ Էսկիշէհիրէն հինգ ժամ հեռաւորութիւն ունի։ Կը յուսացուի թէ յառաջիկայ դեկտեմբեր ամսուան մէջ կառախումբերը մինչեւ Էսկիշէհիր երթան։

—Մուտանիա-Պրուսա երկաթուղւոյ գծին ընկերութիւնը իւր յանձնառագրոյն համար ինչ ինչ բարեփոխութիւններ պահանջած ըլլալով, այս պահանջում ինչպէս նաեւ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան խորհրդականին տեղեկագիրը յանձնուած էին Հանրօգուտ շինութեանց ժողովին։ Արդ, այս վերջինոյ կողմէ պատրաստեալ տեղեկագրոյ մը համաձայն, ընկերութեան պահանջմանց մէկ մասն անընդունելի դատուեր և մէկ մասին համար ալ կարծիք յայտնուեր է որ ինչ ինչ պայմաններով ընդունուելուն համար ոչ եւ է արգելք չկայ։ Այս տեղեկագիր մատուցուած է Բ. Դրան։

—Ֆրանսական դեսպանատան նախորդ պաշտօնեայ Պ. Լօնժվիլ խնդրած է իրեն տալ Սէլանիկի քարափներուն ու նաւահանգստի շինութեան մենաշնորհը։

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒԾՈՒԹԻՒՆ

Բասմէճըեան դրութեան հետեւող չորս անձինք աղերսագիր մը մատուցանելով ի կայս. պալատ, մենաշնորհ խնդրած են Բասմէճըեան դրութեամբ լաւ տեսակ շերամ հասցնելու համար։ Այս աղերսագիր ինչպէս նաեւ Բասմէճըի մէկ նամակին թարգմանութիւնը կայս. հրամանաւ ղրկուած է ի Բ. Դուռն, ուրկէ յանձնուած է Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սուրիոյ կուսակալութենէն եկած նոյեմբեր 4 թուակիր հեռագրոյ մը համաձայն, վերջին 24 ժամուն Դամասկոսի մէջ հնտախտէ 13 մարդ բռնուելով, ասոնցմէ 4ն ու առաջուան բռնուածներէ 4ը մեռեր են։

ՏՐՈՑ ԳԱՆՁՈՒՄԸ

Ելմտական նախարարութիւնը մտադիր է հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուլ մայրաքաղաքիս մէջ տրոց գանձումը փութացնելու համար։

Այս առթիւ Թարիք գիտել կուտայ թէ մինչդեռ գաւառաց մէջ տրոց գանձման յատուկ կանոնագրի տրամադրութիւնք ամբողջովին ի գործ կը դրուին, ցաւալի է որ մայրաքաղաքիս մէջ գանձման գործն պէտք եղածին պէս չկատարուիր։ Թարիք գովելի կը գտնէ Ելմտական Նախարարութեան այս ձեռնարկը։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ԱՏԵԱՆ

Ըստ տեղեկութեանց Հաքիքաթի Վճռաբեկ ատեանն ինչ ինչ օրինական պատճառներու համար բեկած է Եղեռնադատ ատենի այն վճիռն, որով Եօրկի Լամպրի անուն մարդ մը՝ վրայէն վնասակար լրագիր գտնուած ըլլալուն համար՝ ցկեանս աքսորման դատապարտուած էր։ Եղեռնադատ ատեանն ի մօտոյ վերստին պիտի զբաղի այս դատով։

ՊՈԼՍՈՅ ՔԱՐԱՓՈՒՆՔ

Պոլսոյ քարափանց շինութեան ընկերութեան մօտ պատուիրակ կարգուած է Հանրօգուտ շինութեանց մասնագիտաց դիւանին ընդհանուր քննիչ Գաբրիէլ Սերվիչէն Էֆէնտի, պահելով հանդերձ իւր սոյն պաշտօնը։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ

Վերջերս Սեւ ծովու մէջ ծագած սաստիկ փոթորկի միջոցին, Շիլէի ազատարար կայարանէն նշմարեր են առագաստ բեռցած ռուսական նաւ մը որ նոր խարիսխ նետած էր Շիլէէն չորս ժամ հեռի գտնուող Գոլմա անուն տեղն։ Անմիջապէս մակոյկ մը ճամբայ հաներ են սոյն կայարանէն՝ օգնութեան հասնելու համար ռուսական առագաստանաւուն։ Մակոյկը՝ մաքառելով ալեաց դէմ՝ վերջապէս յաջողեր է նաւուն մերձենալ, զոր սակայն պարապ գտեր է։ Նաւաստիք մակոյկի մը մէջ մտած էին ծովեզերք ելնելու համար, բայց մակոյկն ընկղմելով ամենն ալ խեղդուած էին բացի նաւապետէն որ փոքր նաւակի մը հետ յաջողած էր ինքզինքը ցամաք նետել։ Այն ատեն, մակոյկը մեծ դժուարութեամբ Շիլէ դարձեր է։ Ռուսական առագաստանաւը խարիսխի վրայ մնացեր է փոթորկին տեւողութեան միջոցին և հակառակ համբարանոցին մէջ լեցուած ջուրին, չէ ընկղմեր։ Հովին դադրելէն ետքը, ազատարար նաւաստիք առագաստանաւը մինչեւ Վոսփորի բերնին մօտ բերեր են, ուսկից նաւաձիգ շոգենաւու մը կողմէ Սթենեա տարուեր է։

ՈՃԻՐՔ, ԱՐԿԱԾՔ ԵՒ ԱՅԼՆ

Երկուշաբթի գիշեր ի Ղալաթիա գինետուն մը մէջ Միխալ և Աքօվա անուն երկու մարդեր կռուի բռնուելով, Միխալ վիրաւորեց իւր ընկերը՝ Աքօվան։ Ոստիկանք ձերբակալեցին վիրաւորողը։

—Երկուշաբթի օրը ժամ 11ին ի Ղալաթիոյ Լիւլէճիլէրի փողոցին մէջ Ռաթին անուն գարեջրատան աղջիկ մը ծխավաճառի մը խանութին առջեւ կեցած ոսկի մը աւրել տուած պահուն, Սօթիրի անուն մարդ մը ուզեց ոսկին բռնութեամբ խլել աղջկան ձեռքէն, սակայն ոստիկանք տեսնելով անմիջապէս ձերբակալեցին։

—Անցեալ օր ի Բերա Չէլյան փողոցին մէջ երկու յոյներ կռուի բռնուած էին, երբ նոյն փողոցը բնակող Ճիւզէ անուն մարդ մը միջամտեց, սակայն կռուարարք վիրաւորեցին զնա։ Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց այդ երկու յոյները։

—Երէկ առաւօտ ի Պէշիքթաշ Նաքաշլար խանը բնակող Քօլորօ անուն յոյն կին մը յանկարծամահ եղաւ։

—Ի Գատըգիւղ Գուշ Տիլի Թաղին մէջ խանութէն Էմին իւր աշակերտը վիրաւորեց կռուի մը պահուն։ Էմին ձերբակալուելով Սկիւտարի ոստիկանատունը ղրկուեցաւ։

—Երէկ առաւօտ Շիրքէթի 22 թիւ շոգենաւն Անատոլու Հիսարէն բացուած պահուն թուրք ուսանող մը որ ածապարանօք շոգենաւ կը մտնէր, ծովը ինկաւ, սակայն անմիջապէս ազատուեցաւ։

—Նախընթաց գիշեր Գումգաբու բնակող Հաճի Յովհաննէս անուն վանեցի չըր-

Ջուն սափրիչ մը իւր սենեկին մէջ նարկիլէ ծխած պահուն յանկարծամահ եղաւ։

—Երէկ ալ Շէյխ-Իւլ-Իսլամի պաշտօնատան առջեւ անծանօթ մարդ մը յանկարծամահ եղաւ։

ՆՈՐ ՕԹԷԼ Ի ԲԵՐԱ

Քաղաքապետութեան խորհուրդն այս պահուս կը քննէ ծրագիր մը զոր մատուցած է Պ. Թուքաս, Թաքսիմի Թաղապետական պարտէզին մէջ մեծ օթէլ մը կառուցանելու համար, որ կարենայ 500 անձինք բովանդակել։ Ձեռնարկուն յանձն կ'առնու քաղաքապետութեան վճարել, եթէ իր առաջարկը ընդունուի, տարեկան 1000 ոսկւոյ գումար մը արտօնութեան բոլոր տեւողութեան միջոցին, 70 տարի։ Ասկէց զատ, կը խոստանայ իր ծախուք գեղեցկազարդել պարտէզը։

Առեւտրական Սենեկին առաջին քարտուղար Սերրայքի էֆէնտի առաջարկած է ձեռնհաս իշխանութեան որ ի Միտիլլի պատրաստուած ջրային կիրն, որ եւրոպական արտադրութեանց վրայ մեծ առաւելութիւններ ունի, գործածուի կառավարական շէնքերու կառուցմանց համար։ Այս մասին Միտիլլիէն եւս գրուած ըլլալով, ձեռնհաս իշխանութիւնը ձեռնարկած է հարկ եղած գործողութեանց կատարման։

—Ոստիկանութիւնը հեռաւոր վայրեր աքսորած է 17ի չափ վաղեմի չարագործներ։

—Սկիւտարի Սելիմիյէ Թաղը տղայոց մէջ փողացաւի հիւանդութիւն երեւան եկած ըլլալով, վարժեալ տուները հսկողութեան ներքեւ առնուեր են։

— Կարինէն կը հեռագրեն թէ նահանգին ամեն կողմը սաստիկ ձմեռ կընէ։

—Մախսուսէի Աչըլան շոգենաւը Սեւ ծովու զանազան նաւահանգիստներէն երէկ մայրաքաղաքս բերաւ 140 նոր զինուորներ։

—Ադրիանուպոլսոյ Տէֆթէրտար Րէֆիգ պէյ մայրաքաղաքս եկած է արձակուրդով։

—Թուրքէ կիմանայ թէ Ոստիկանութեան նախարարութիւնն սկսած է ձերբակալել տալ այն անձինքն, որք դատարանաց մէջ սուտ վկայութիւն ընել իրենց բան գործ ըրած են։

—Երէկ Պրուսա ղրկուեցան բուժելիցի 180 գաղթականներ։

—Պետական Խորհրդոյ նախնական ատեանը, նկատողութեան առնլով նոյն խորհրդոյ անդամ Ֆէթհուլլահ էֆէնտի և Հեռագրական ու Թղթատարական վերատեսչութեան փաստաբան Րէշատ էֆէնտիի միջեւ եղած դատն, որ յառաջ եկած էր լեզուական պայքարէ մը, Րէշատ էֆէնտին դատապարտած է հինգ ոսկւոյ տուգանաց։

—Կէօզլէվէի օսմանեան հիւպատոս Ապտիւլքէրիմ Սալիթ պէյ երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց Սեվաստաբոլէն։

—Ի Քարասի, Սուլթան-Չայիրի մէջ գտնուող պօրաքսի հանքին գործաւորներէն չերքէզ մը, որ 150 ոսկւոյ գումար մը կը տանէր այդ հանքի գործաւորաց աւուրչէքին համար, ճամբան սպանուեր և կողոպտուեր է չարագործներէ։

—Ռուսական դեսպանատան Թարգման Պ. Վլատիմիր Մաքէով, որ արձակուրդով Ռուսիա գացած էր, նախընթաց օր մայրաքաղաքս դարձաւ։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Յ. Թ. ՀԻՆԳԼԵԱՆԻ
ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ Ի ՀԱՅ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ
Ա. Տարի

Հանդերձ ընթերցանութեան, քերականական, զրուցատրական վարժութեամբք և բառագիտական (lexicologique) բառգրքուկիւ.—Լուսաւորչեան յՈւսումն. Խորհրդոյ. —Էջ 148. գին 4 ղրուշ։

Յ. Թ. Հինգլեանի ընթացքին մէկ հատորն է, իրօք պարզ ու դիւրըմբռնելի հատուածք Թարգմանութեան [իրագիտական, բարոյավէպ, առանաւոր, Նամակ]: Ընթերցանութեան կանոններ ու գասեր։ Իւրաքանչիւր Թարգմանութեան հատուածէ վերջ «զրուցատրական հարցարան»։ Քերականութեան Ա. Մասի [Մասունք բանի] կանոններուն վրայ «գրաւոր պարտականութիւնք»։ Գործոյն ամբողջ ընթացքին մէջ քերականական, այն կարեւոր ծանօթութիւնք։ Դժուարըմբռնելի մասնանց բացատրութիւնք։ Գործոյն Ա. Մասին համար բառացուցակ. Բ. Մասին համար «բառագիտական» բառարան, ուր բառից հոմանիշք, նըմանաձայնք, ներհակք և իրենց ընտանեաց վերաբերող բառերն եւս նշանակուած են. բայց նախնական ժամանակք և անկանոնութիւնք ցոյց տըրուած։

Հեղինակին ընթացքին ցարդ հրատարակուած միւս հատորներն են՝ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՆՈՐ ԵՂԱՆԱԿ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ՇԱՐԱԴՐՈՒԹԵԱՆ, «Ա. Տարի» կ'աւանդէ քերականութեան Ա. Մասի (Մասունք բանի) կանոններն և խել մը կարեւոր գիտելիք։ Բազմաթիւ հրահանգք փոխադարձ Թարգմանութեան։ Իւրաքանչիւր հրահանգէ վերջ խօսակցութիւնք։ Գին 6 ղրուշ։

ՆՈՅՆ, «Բ. Տարի»։ Կ'աւանդէ ֆրանս. քերականութեան Բ. Մասի [Համաձայնութիւն] կանոններն. Բազմաթիւ հրահանգք Հայ. է ի Ֆրանս. Թարգմանութեան (բարոյավէպ, իրագիտական, ընտանեկան և վաճառակ. Նամակք ևն]։ Կանոններուն վրայ մասնաւոր հրահանգք. Բառագրքուկ ի Հայ. է ի Ֆրանս.։ Գին 5 ղրուշ։ 11—12

Սոյն գործերն եւս վաւերացեալ են յՈւսումն. Խորհրդոյ և ընկալեալ ի Միաց. Ընկերութեանց։

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ
1892
ՆԱԽԱՆՁ ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
Ս. Փրկչի Ազգային Հիւանդանոցի
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ
Գին 40 փարա

Կեդրոնատեղին է Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան գրասենեակը, ի Կ. Պոլիս Մեծ-Նոր-Խան, միջնայարկ Թիւ 48, 49, 50։

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան կնիքը չը կրող օրինակները վաւերական չեն։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԿ, 17 նոյեմբ.— Ելմտական նախարար Պ. Վիշնէկրածքի, կայսեր կողմէ կոչուելով, Լիվատիա կերթայ։

ՓԱՐԻԶ, 17.—Ծերակոյտն հինգշաբթի պիտի սկսի մաքսային սակագնոց վիճաբանութեան։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 6 Նոյեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

[illegible] ամիս Լոնտրայի վրայ	109 3/4
3 » Բարիզի	22 92 1/2

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. [Միաց. Ծ. Սէրի]		18 10
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուելուն	»	18 07
Կէս օրին	»	18 05
Թահվիլլէթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ		66 36
» » ժամ 5ին		— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

փոխառութիւն	A. Սէրի	39 1/2
»	B. »	20
»	C. »	18 07

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	4
Քրէտի Ժէնէրալ	» »	7 20
Պանք տը Փօնս	» »	4 20
Սօս. Շէմէ. է վալէօր	» »	4 12
Ռէժի	» »	14 05
Թրամուէյ	» »	570
Բուսէլլի Երկաթուղի	Ֆր.	54 3/8
Բաժնեթուղթ Լավրիոմի Գ. կ.		123

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 28
Անգլիական ոսկի	»	110 16
Մարք [Գերմանական ոսկի]	»	106 30
Իմբէրիալ	»	89 30
Քրիմից	»	51 12
Ռուբլի Թղթադրամ	»	9 60
Մեճ. արծաթ [սայբը.]	»	107 08
Մանր արծաթ	»	102
Մէթալիք	»	98
Թասֆիյէ	»	21
Տօկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	7

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ԲԱՐԻԶ, 17 Նոյմ., ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	93 85
» » 4 1/2 %	104 05
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	16 72
» Երկաթուղի	54
» Րէժիի բաժնեթուղթք	326 25
Պանք Օթօման	517 50
Սօսիէթէ ժէնէրալ	— —
Գրէտի Լիոնէ	755
Իտալական Ռանթ 5 %	87 25
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	397 50
Եգիպտական միացեալ	466 87
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	408 75
Օսմանիյէ (Օսմանեան քօնսօլիտէ)	309 37
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 22

ԼՈՆՏՈՆ, 17.— ժամ 5 վայր. 50 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	95 06
Օսմ. » Սէրի Դ.	16 43
» » » Ա.	39 1/2
» » » Բ.	20
» » » Գ.	16 43
Փոխառութիւն 1877	— —
Պանք Օթօման	10 43
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիյէ)	92 1/8
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	85 7/8
Տօմէնիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)	102 1/2
Ռուսական 1890	87 1/2
Այտընի երկաթուղի	21 1/2
Գասապայի երկաթուղի	16
Փոխանակութիւն փարիզի վրայ	20 450

ՎԻԷՆՆԱ, 17.— ժամ 4 վայր —

Օսմանեան երկաթուղի	26 20
» Րէժիի բաժնեթուղթք	149 50
փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	118 40
» փարիզի »	46 90

ՊԵՐԼԻՆ, 17.— ժամ — վայր —

փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 220
» փարիզի »	81 30
Ռուբլ Թղթադրամ	190 75
Օսմանեան երկաթուղի	54
Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	16 60
Օսմ. Ռէժի	158 50

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 17.— ժ. 11 վ. 55 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	93 53
Օսմանեան քօնսօլիտէ Դ.	16 67
Օսմանեան երկաթուղի	— —
Օսմ. Րէժի	322 50
Բրիօրիթէ Թիւրք	393 75
Օսմ. Մաքս. արժեթուղթ	— —
Պանք Օթօման	511 87
Օսմանիյէ	— —

ԴԱՆԻԷԼ ՔԱՆԱՆԵԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԸ

1886 Թուին վախճանուել է պետական խորհրդական Դանիէլ Քանանեանը՝ կտակելով 10,000 ռուբլի գումար Լազարեանց ճեմարանին հետեւեալ պայմաններով.

1. Սոյն գումարի տոկոսիքի մի մասը պէտք է գործ դնուի մի աղքատ Ղզլարեցի հայ երեխայի կրթութեան համար՝ նախ Լազարեանց ճեմարանում և ապա Ռուսաստանի մի բարձրագոյն ուսումնարանում.

2. Տոկոսիքի մնացեալ մասից հինգ տարուան ընթացքում գոյացած գումարը պէտք է իբրեւ մրցանակ տրըւի հայոց գրականութեան վերաբերեալ ընտրելագոյն գրուածքի հեղինակին։

1888 Թուի մայիսի 29-ին տէրութիւնը հաստատել է Դ. Քանանեանի որդեգրին վերաբերեալ կանոնադրութիւնը, իսկ նոյն Թուի յուլիսի 25-ին նաեւ մրցանակի կանոնադրութիւնը։

Մրցանակի կանոնադրութեան երրորդ յօդուածի զօրութեամբ շարադրութեան բնաբանը նշանակում է Լազարեանց ճեմարանի մասնագիտական դասարանների խորհուրդը իւրաքանչիւր հինգ տարին մի անգամ, իսկ հինգերորդ յօդուածի մէջ գրուած է.

«Բնաբանը՝ շարադրութիւնների ներկայացնելու համար նշանակուած ժամանակից գոնեա երկու և կէս տարի առաջ պէտք է յայտարարուի թէ՛ ռուսաց և թէ ըստ կարելոյն արտասահմանի պարբերական հրատարակութիւնների մէջ»։

Արդ յիշեալ գումարը յանձնուել է Լազարեանց ճեմարանի վարչութեան 1887 Թուին, աւել է չորս տարի առաջ. ուրեմն առաջին մրցանակը պէտք է հատուցանուի 1892 ին, իսկ եթէ մինչեւ իսկ հաշուելու լինինք կանոնադրութեան հաստատուելու օրից՝ շարադրութիւնները պէտք է ամենաուշը ներկայացուեն 1893 Թուի յուլիսի 25-ին, ուրեմն 21 ամսից յետոյ։

Սակայն ոչ ոք մինչեւ այսօր մեր հրատարակութեանց մէջ յայտարարուած չէ տեսել հանգուցեալ Քանանեանի մրցանակին վերաբերեալ ո՛ր և է բնաբան։ Շատ ցանկալի կ'լինէր որ Լազարեանց ճեմարանի յարգելի վարչութիւնը բացատրէր հասարակութեան այս Թիւրիմացութիւնը։

Յուսալով, որ ճեմարանի վարչութիւնը չի յապաղել հարկ եղած բացատրութիւնը տալ և համոզուած լինելով որ մի բաւականութիւն պատճառ կ'լինինք հայ գիտնականներին և գրագէտներին՝ մենք հրատարակում ենք այս կանոնադրութիւնը Թարգմանելով պաշտօնական բնագրից։

⁂

1888 Թուի յուլիսի 16-ի Բարձրագոյն հրամանի հիման վրայ, հաստատում եմ սոյն կանոնադրութիւնը. 1888 Թուի յուլիսի 25-ին Ազգային Լուսաւորութեան նախարար ստատս սեկրետար (ստորագրուած է) Ի. Դելեանով։

Պետական խորհրդական Դանիէլ Գաբրիէլեան Քանանեանի արեւելեան լեզուների Լազարեան ճեմարանում հաստատուած մրցանակը՝ Հայոց լեզուին վերաբերեալ ընտրելագոյն շարադրութեան համար։

1. Լազարեանց ճեմարանի Մասնագիտական դասատանց Խորհուրդը նշանակում է մրցանակ ստանալու համար բնաբան հետեւեալ հիմունքներով։

2. Բնաբան, պէտք է վերաբերի Հայոց լեզուի կամ գրականութեան, կամ դիւցաբանութեան, արուեստի և տոհմային հին պատմութեան ուսումնասիրութեան։

3. Բնաբանը նշանակվում է ամեն 5 տարին մի անգամ, իսկ եթէ միջոցները ներեն, աւելի յաճախ։

4. Մրցանակի համար պէտք եղած գումարը կազմվում է պետական խորհրդական Դանիէլ Գաբրիէլեան Քանանեանի նուիրած դրամագլխի տոկոսիքի մնացորդից, որ գոյանում է Թոշակաւորի ծախսերը հոգալուց յետոյ համաձայն առանձին կանոնադրութեան։

5. Բնաբանը՝ շարադրութիւնների ներկայացնելու համար նշանակուած ժամանակից գոնեա երկու եւ կէս տարի առաջ պէտք է յայտարարուի թէ՛ ռուսաց և թէ ըստ կարելոյն արտասահմանի պարբերական հրատարակութիւնների մէջ։

6. Շարադրութիւնը կարող է լինել հայերէն, ռուսերէն, Փրանսերէն և գերմաներէն լեզուով։

7. Եթէ, որոշուած տարիներն անցնելուց յետոյ, ոչ մի շարադրութիւն չի ներկայացուել, Խորհուրդը կարող է հետեւեալ ժամանակամիջոցին առաջարկել երկու բնաբան կամ մէկը կրկնապատիկ մրցանակով։

8. Եթէ Խորհրդի տրամադրութեան ներքոյ կը մնան՝ երեք չը բաշխուած մրցանակներ, այն ժամանակ դոցանից մէկը ըստ նկատողութեան Խորհրդի յատկացվում է դրամագլխին։

9. Եթէ ներկայացրած շարադրութիւններից երկուսը հաւասար արժանաւորութիւն ունենան, Խորհուրդը կարող է բաժանել մրցանակը հեղինակների մէջ։

10. Եթէ ներկայացրած շարադրութիւններից ոչ մէկը կատարելապէս համապատասխան չի գտնուել ըստ ծաւալի կամ առաջարկած բնաբանի հետազօտութեան արժէքի, Խորհուրդը կարող է այս շարադրութիւններից լաւագոյնի հեղինակին տալ յայտարարուած մրցանակի կէսը իսկ միւս կէսը աւելացնել հետեւեալ ժամանակակէտի մրցանակին կամ դրամագլխին։

11. Խորհրդին իրաւունք է տրվում, եթէ հարկը պահանջէ, ուղարկել ներկայացրած շարադրութիւնները ի քննութիւն ռուսաց կամ որ և է արտասահմանեան գիտնականի և այսպիսի գրաւոր կարծիքի համար քննողին վարձատրել դրամով մինչեւ 100 ռուբլի, որ պէտք է դուրս գայ հետեւեալ ժամանակակէտի համար նշանակած մրցանակի գումարից։

12. Եթէ ապագայում որ և է աննախատեսանելի արգելքներ պատահեն, մասնագիտական դասատանց խորհուրդը կամ Լազարեանց ճեմարանի Վարչութիւնը իրաւունք ունին յանձնել մրցանակի տընօրինութիւնը կամ Ս. Պետերբուրգի Համալսարանի Արեւելեան Լեզուների բաժնին, կամ Ռուսաց գիտութեանց Ճեմարանին՝ վերոգրեալ կանոնները պահպանելու պայմանով։

Ստորագրեց Ազգային լուսաւորութեան Դեպարտամենտի դիրեկտոր Ն. Անիչկով. Վաւերացրեց գործավարի պաշտօնակատար Եգօրով. Ճիշդ է. գլխաւոր կառավարիչ Ն. Վլասովսկի. Իսկականի հետ համեմատեց Սեղանապետ Դ. Ֆելիցին. (Արձագանք)

ԼՈՒՍՆՈՅ ԽԱՒԱՐՈՒՄԸ

Կիրակի գիշեր ժամ 7½ին Երկրիս արբանեակը և սիրահարաց պաշտելին՝ Լուսինը՝ սեւաթոյր քօղով մը ծածկեց իւր դէմքն այն Եւրոպացիներէն որք երազոց հրապոյրը մերժած էին մինչև այդ ժամը։ Խաւարման ժամերուն վըրայ մանրամասնութիւններ գրել աւելորդ կը համարիմ, որովհետեւ հետաքրքիրք արդէն գիտցին և անտարբերք կարեւորութիւն չպիտի տան բնութեան այդ բանաստեղծական երեւոյթին նկարագրութեան։ Այլ մի քանի խօսքով պիտի բացատրեմ անոր պատճառները։

Այդ պահուն Երկիրս ճիշդ Արեգական և Լուսնոյ մէջտեղը կը գըտնուէր, որով իւր ստուեր Լուսնոյ վըրայ ձգելով զայն ամբողջակի կը ծածկէր։

Երբ փոխանակ Երկրին՝ լուսինը միջավայրը գտնուի, այն ատեն Արեգական խաւարում մը տեղի կունենայ։ Սակայն Լուսինը Երկրիս շուրջը դառնալով կատարեալ շրջանակ մը չը գծեր, այլ Թեթեւակի հակլթաձեւ կոր գիծ մը կը գծէ, ասոր համար երբեմն Երկրիս աւելի մօտ և երբեմն ալ աւելի հեռուն կ'ըլլայ։ Առաջին պարագային մէջ Արեգակը օղակային ձեւով, իսկ երկրորդ պարագային Արեգակն ալ ամբողջովին կը խաւարի։

Այս տեսարանները կանոնաւորապէս 18 տարի և 11 օրուան ժամանակամիջոցի մը մէջ տեղի կ'ունենան. այսինքն նոյնչափ ատենէն դարձեալ Լուսնոյ ամբողջակի խաւարում մը պիտի ըլլայ։

Լուսինը Երկրէս չորս անգամ աւելի փոքր է տարածութեամբ, այսինքն 38 միլիոն քառ. հմ. տարածութիւն ունի (Երկրիս տարածութիւնը 510 միլիոն է)։ Իսկ ծաւալով Լուսինը 49 անգամ աւելի փոքր է Երկրէս, և ծանրութեամբ 81 անգամ աւելի Թեթեւ է։ Երկրիս վրայ 1000 քիլոկրամ կշռող մարմին մը Լուսնոյ մէջ 174 քիլոկրամի ծանրութիւն մը միայն կ'ունենայ։

Արեգակը՝ որ Լուսնէն 400 անգամ աւելի մեծ է, անոր չափ կ'երեւայ մեզ, Արեգական՝ Երկրէս աւելի հեռու և Լուսնոյ՝ աւելի մօտ ըլլալուն պատճառաւ։

Լուսնոյ հեռաւորութիւնը 384,000 հազարամէթր է, մինչդեռ Արեգականը 149 միլիոն, ըսել է Լուսինը 385 անգամ աւելի մօտ է մեզ։ Հեռագիր մը մէկ ու կէս երկվայրկենէն պիտի հասնէր հոն։

Լուսնոյ ամիսը այսինքն Երկրիս շուրջը դարձած միջոցը 29 օր 12 ժամ 44 վայրկեան և 3 երկվայրկեան է, և այդ միջոցին միշտ միեւնոյն երեսը կը դարձնէ մեզ։

Լուսինը սպիտակ չէ, այլ գորշ դեղին գոյն մ'ունի, և իւր լոյսը դեղին պղնձի կամ արոյրի գոյնով է։

Այս առթիւ դարձեալ աչքի կը զարնեն մեր օրացոյցին նշանակած ժամերը, ժամ մը սխալ հաշուած են խաւարման ատենը։ Երբ արդի գիտունք հեռաւոր մոլորակի մը ծալն իսկ կը չափեն ծայրագոյն ճշդութեամբ, այս սխալ ցիրաւի աններելի է։

Վ. ԳԱԼՊԱՔՃԵԱՆ

5 Նոյեմբեր 1891

ԿԱՒԿԱՍԵԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

(Թիֆլիզի լրագրերէն քաղուած)

Տարազ շաբաթաթերթը Գանձակից տեղեկութիւն է ստացել, որ Գանձակ գաւառի բերքը օրից օր աւելի մեծ քանակութեամբ է արտահանվում դէպի ուրիշ երկիրներ. գինին նոր նոր շուկաներ է գտնում, իսկ այդտեղի խաղողը այժմ հասնում է նոյն իսկ Պետերբուրգ։ Արտահանում են այժմ մեծ քանակութեամբ նոյն իսկ կանաչեղէնը և ծաղիկները։ Այդ վերջինները մանաւանդ Բագու են արտահանվում։

—Նոր-Բայազէտից մեզ գրում են. «Այստեղ անասունների մէջ ժանտախտ է երեւացել. անասնաբոյժ չունենք գաւառում։ Միայն սուրբ մասունքներ են տանում անասունների մէջ և ժողովուրդը մատաղներ է անում։»

—Երեւանից, հոկտեմբերի 13-ից գրում են, որ այդտեղ եղանակը հրաշալի է. բերքն էլ խիստ շատ է և կենսական պիտոյքները շատ էժան են։

—Թիֆլիսում մեծ քանակութեամբ տարածված են հարիւր ռուբլիանոց կեղծ Թղթադրամներ։ Ասում են, որ այնպիսի նմանութեամբ են շինված այդ կեղծ Թղթադրամները, որ իսկականից մեծ դժուարութեամբ են զանազանվում։

—Մայրաքաղաքի Թերթերի ասելով, այս օրերս Պետերբուրգ է վերադարձել կին ճանապարհորդ, Չերնեւսկայան, որ երկար ժամանակ կանանց արհեստների ուսումնասիրութեամբ պարապելով, Կովկասում եւ Անդրկովկասում ճանապարհորդելիս, այդ տեղերի կանանց արհեստագիտութիւնների բաւական ընդարձակ ժողովածու է հաւաքել։ Այդ ժողովածուն նոյեմբերին Պետերբուրգում ի ցոյց կը դրուի հասարակութեան։

—1892 Թուից տէրութեան կարգադրութեամբ Կովկասի վրայ տարածվում է բաժանողական կոչուած հարկը։ Այս հարկին ենթարկվում են բոլոր վաճառականներն իրենց տարեկան առեւտուրի գումարի համեմատ։ Հարկի չափը որոշում է հարկային գաւառական ատեանը՝ հրաւիրելով իր նիստերին և մասնագէտ անձանց։ Ամբողջ Կովկասի վրայ ընկնում է առ այժմ 110,000 ռուբլի. այդ գումարից Երեւանի նահանգը հատուցանելու է 9000 ռուբլի, Թիֆլիզինը—40,000 ռուբլի, Գանձակինը—6000 ռ. և այլն։

—1892 Թուի համար տէրութիւնը երկու միլիոն ռուբլի է որոշել դատաստանական ռեֆօրմը մտցնելու այն տեղերում, որոնք մինչեւ այժմ հին դատաստանական կազմակերպութիւն ունին։

—Երկու աւստրիական հպատակներ, որոնք վաղուց է, որ ճանապարհորդում են Կովկասում, այս օրերս, Անդրկովկասեան երկաթուղու «Պոյլի» կայարանից 5 վերստ հեռաւորութեամբ ոսկու, արճճի, արծաթի և այլն հանքեր են գտել։ Բացի դրանից, այդ տեղից 70 վերստ հեռաւորութեամբ նոյնպէս նաւթի աղբիւրներ են գտել։ Ինչպէս լսւում է, յիշեալ ճանապարհորդները ռուսաց հպատակութիւն են ընդունել և տեղական իշխանութեանը ցանկութիւն են յայտնել շահագործելու իրենց գտած հարստութիւնները։

—Յանկարծակի մահվան դէպքերը Թիֆլիսում շատացել են. շաբաթ չէ անցնում, որ յանկարծակի մահ չը պատահի. երբեմն մի օրվայ մէջ մի քանի յանկարծակի մահեր են լինում. օրինակ, ամսիս 17ին Թիֆլիսի Մէյդանում յանկարծակի վախճանվեց մի ոմն Գրիգոր Ղազարեանց, և նոյն օրը յանկարծակի վախճանվեց մինգրէլեան զօրաբաժնի նուագախմբի կառավարիչ Պ. Բիգէ։

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Տոքթ. Տ. Պապաեան, մանկաբարձ եւ մասնագէտ բժիշկ կանանց, տղայոց եւ ծննդական գործարանաց հիւանդութեանց, հիւանդներ կընդունի ամեն օր ժամը 7էն մինչեւ 10ը, Բերա, Վեննետիկ փողոց, 14 Թիւ տունը։ Երեքշաբթի եւ շաբաթ օրեր հիւանդք ձրիապէս կը դարմանէ։ 2—20

ՏՕՔԹԷՕՐ
ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԱՐՄԱՆ
ուղեղի, ողնածուծի եւ բովանդակ ջղային դրութեան վերաբերեալ ախտից
Ամեն օր, յետ կէսաւուր 23
Ի Բերա Պէքքար փողոց Թիւ 9

ՏՕՔԹՕՐ ՏԱՏՈՒՐ

ԱԿԱՆՋԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ՔԹԻ և ԲԵՐԱՆԻ հիւանդութեանց համար Վիէննայի համալսարանէն և Բարիզու և Լօնտրայի նշանաւոր մասնագէտ դասատուներէ վկայեալ. Վիրաբուժեալ անդամոց հիւանդութիւնները բժշկական վերջին և ազդու միջոցներով կը դարմանէ։

414, Մեծ փողոց Բերայի, Սանդա Մարիա եկեղեցւոյ դէմ, ցորեկէն մինչեւ ժամը 9, և Պաղճէ Քաբու Ալէքեան դեղարան ժամը 9½էն. երկուշաբթիները Բերա և հինգշաբթիները Պաղճէ-Քաբու ձրի [illegible]

ԱԶԴ

Լաւ տեսակ բռնալի ածուխ կը վաճառուի Գումգաբուի դուրսը Հայոց եկեղեցւոյ քով 23 Թիւ վաճառատանը մէջ։

Յաճախորդք գոհ պիտի մնան թէ՛ տեսակին լաւութենէն և թէ գնոյն աժանութենէն։ 2—10

ԱԶԴ—Պ. Միհրան Սարըեանի ապահովագրական գրասենեակն, ի Պաղճէ Գաբու, Թիւ 27, փոխադրուեցաւ Համիտիյէ Ճատտէսի, Թիւ 8, Համբային Պարտուց վարչութեան շէնքին հանդէպ։ 4—5

ԱԶԴ

Աչբալեան շոգենաւը, նաւապետ Բարքըր, Լիվրբուլէ աստ կը սպասուի դէպ ի ամսոյս 20ին։

Գործակալ Աչբալեան եղբ. ընկ.
ԷՏ. ԼԱՑՈՆԴԷՆ

ՏՕՆԱՑՈՅՑ
Բանախօսութիւն ՏԻԹ. ԱԼՊ. ԼՈՆԿԻ
ԳՈՐԾ Բ.
ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂԱՑ ՌՕՊԷՐԹ ՔՕԼԷՃԻ
Գին 60 փարա

Կեդրոնատեղին է Պաղճէ Քաբու Ջրավաճառ Պօղոս աղայի խանութը։ Կը գտնուի նաև Զարդարեան տպարանը։ 1—3

ՌՈՍՏՈՄՈՒԻ ՊԱՆԴՈԿ

Սոյն պանդոկի տէր Գրիգոր էֆ. Տէմիրճեան պատիւ ունի ծանուցանել իւր յաճախորդաց թէ իւր պանդոկը որ կը գտնուէր ասկէց յառաջ ի Ղալաթիա, Վօյվօտայի պահականոցին կիցը, այժմ փոխադրուած է Նիւքոէկ Գալոնըրմ Թիւ 67, իրեն սեփական ընդարձակ շէնքին մէջ։

Աւելորդ է ըսել թէ սոյն պանդոկի յաճախորդք ամեն կերպով գոհ պիտի մնան թէ՛ մաքրութեան եւ թէ հանգըստութեան կողմէ։

Ի դիւրութիւն իւր յաճախորդաց Գրիգոր էֆ. այս անգամ ընկերակցած է Վօյվօտայի դիմաց գտնուող ճաշարանապետ Յարութիւն աղա Ալաճաճեանի հետ. և մեծ խնամ կը տարուի այժմ սոյն ճաշարանի մէջ պատրաստուած կերակրոց մաքրութեան և գնոց աժանութեան։

Ամեն հինգշաբթի, ուրբաթ, շաբաթ և կիրակի օրերը երեկոյեան ժամ 9էն ըսկըսեալ մինչեւ կէս գիշեր՝ արեւելեան ընտիր նուագածուաց խումբ մը պիտի նուագէ ճաշարանին մէջ. սոյն միջոցին կերակրոց գները միշտ նոյն են։ 4—10

ՍԳՈՏԻ ՄՕՌՈՒԻ Ձ-ԿՆ ՕՇԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 15 սեպտ. 1889

Պարոնայք Սգոտ և Պօուն,

Յորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սգոտի Օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլային և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հանճը և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու է Մօռուի ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՍԵԱՆ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ԻԼԱՆ

Հինտ Թայլր օլունուր Էվրօպանըն խաչ Թուղը էօքիւզ վէ ինէք կէօնի ատէտ 37,500, պէհէր գըյմէթի ճէտվէլի 5 ղրշ. 30 փարա։

Էվրօպանըն խաչ Թուղը էօքիւզ վէ ինէք կէօնի ատէտ 38,400, պէհէր գըյմէթի ճէտվէլի 6 ղրուշ։

Էվրօպանըն խաչ Թուղը տանա կէօնի ատէտ 8000, գըյմէթի ճէտվէլի 6 ղրշ. 20 փարա։

Գանավաչօ արշունը ճէտվէլ 22,000, պէհէր արշունը ճէտվէլի 2 ղրուշ 5 փարա։

Պէյգօզ տապաղխանէսի իչուն միւպայեա օլունաճաղը ագտէմէէ տախի իլան օլունան 3 գալէմ կէօն իլէ 1 գալէմ գանավաչօ Ֆիյաթը մուրագգամէլէր իլէ Թալիպլէրի էօհտէլէրինտէ օլուպ Թէշրինի սանինին 11ինճի բազար իրթէսի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալարը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիյէրի վիրիլէճէկլինտէն իթասընա վէ 12ինճի կիւնի տախի 100տէ 5 Թէնզիլաթընա Թալիպ օլանլարըն մագամը վալայի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

5 Թըշրինի սանի 11 Նօ. 34 1—3

Նիզամիյէ իտարէսի հասըլաթընտան Ֆիրուզխթը միւզայէտէէ վազ օլունան 50,000 գըյէ գայըն քէրէկին էամանը նագտէն իտթիհաալ գըլընմագ իզրէ պէհէր գըյէսի 15 փարա 75 սանթիմէ Թալէպի էօհտէսինտէ օլուպ, Թէշրինի սանիի Րումինին 6ընճը չիհարշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլիպ իրթէսի բէնճշէնպիհ կիւնի 100տէ 5 զամմը գապուլ օլունաճաղընտան, Ֆիյաթը մէզքիւրէնին զամմը իլէ իշթիրասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը վալէյի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

4 Թըշրինի սանի 91 Նօ. 32 2—3

Թարապլուսը Ղարպ Ֆըրգասը իչիւն միւպայեասը մէվգիի միւնագասաեա վազ խոլըէն 532,000 գըյէ տագիգ վէ 14,200 քիլ հընթա, վէ 369,000 գըյէ էրզ, վէ 2500 գըյէ նօհուտ, 63,000 գըյէ չէքէրին Թէշրինի սանիի Րումինին 6ընճը չիհարշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլիպ, իրթէսի բէնճշէնպիհ կիւնիւ 100տէ 5 Թէնզիլի գապուլ օլունաճաղընտան, էրզագը մէզքիւրէնին իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը վալէյի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

4 Թըշրինի սանի 91 Նօ. 33 2—3

Օ ՊԱՆԹԷՈՆ ‖ AU PANTHEON
ԳԱԼՖՕՐՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ
Բերա Մեծ Փողոց Թիւ 345 Պօն Մարշէի դիմացի կողմը

Գալֆօրուլօ եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել հասարակութեան թէ Փարիզէն ստացած են եղանակին նորելուկներու իրենց մթերքն, որ է կանանց զգեստներու համար մետաքսեայ և բրդեայ շատ գեղեցիկ կտաւներ, Գօֆրէ-մ, Պաօքէ, նոր տեսակ կերպասներ կրկնոցի համար, վերջին նորաձեւութեանց համաձայն և կօստիւմի համար ընտիր հաւաքածոյ մը. որք են տեսակ տեսակ Բասմանթըրիներ, կրկնոցի կօստիւմի համար փետուրներ, կոճակներ, տանթէլաներ և հազար տեսակ ուրիշ նոր եւ ճաշակաւոր վայելուչ առարկաներ, ինչպէս նաեւ ֆրանսական ճարտարարուեստին արտադրութիւնն եղող գեղեցիկ բազմատեսակ նիւթեր։

Գալֆօրուլօ եղբարց վաճառատունն, որ ծանօթ է հասարակութեան, վերջերս փոխադրուած է Մեծ Փողոց Թիւ 345, Պօն Մարշէի դիմացի կողմը, Հելլենական հիւպատոսարանին կիցը։ Այս առթիւ նոր հասած ապրանաց գները նշանակուած են խիստ աժան և խիստ զեղչեալ։ 6—20

PHŒNIX FIRE OFFICE

ՅԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1.000,000

„ՖԻՆԻՔՍ„

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրք են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն:

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար: 11

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասները:

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Թիւ 11՝ և 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերեւ:

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՒՆԻխ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆռանք	8.000.000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1890	»	6.165.860
Տարեկան հասոյթ	» » »	14.135.925

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք:

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՐԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6.250.000 Պահեստի դրամ ֆռանք 1.270.300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք:

Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100.000.000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14. 16

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէի)

ԿԱԼՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Վարչութիւն՝ փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

ՀԱՆՔԱՋՐՈՅ ԵՂԱՆԱԿ

GRANDE GRILE.— Աւշային տկարութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, լեարդի և փայծաղի մաղձուռումն, ներքին գործարանաց խցմունք, լեղային քար եայլն:

HOPITAL.— Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, ստամոքսի ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն ստամոքսի, ջղացաւ, անմարսութիւն:

CELESTINS.— Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, միզական աւազ և միզական քար, յօդացաւ, շաքարախտ (Տիապէթ), սպիտակուց-միզական (Ալպիւմինիւրի):

HAUTERIVE.— Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, աւազ, քար, յօդացաւ, շաքարամիզութիւն, սպիտակուց-միզական:

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել շիշերու քարսիւլին վրայ:

Կը գտնուի դեղագործական Անգլիական մթերանոցն և Պոլսոյ բոլոր եղագործաց քով: 2203

ՌՈՒԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ

ԱՍԻՒՌԱՆՍ ՔՕՌՓՕՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720 ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան	Անգլ. ոսկի	4.000.000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է	»	35.000.000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք:

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ԶԵՂՋԻ կը կատարուին:

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ. Պահճէ Գաբու, Մէյտանճըք սօքաք, Ուիթալ Խան:

ՈՉ ԵՒՍ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆ — ՈՉ ԵՒՍ ԱՐԵԱՆ ՆՈՒԱԶՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԻԱԼ-ՊՈՏԷՆԻ ԵՐԿԱԹ

2218

Այս բաղադրութիւն մեծագոյն յաջողութեամբ կը յանձնարարուի Ֆրանսայի գլխաւոր բժիշկներէն, որք, յետ գործածութեան, նախամեծար համարած են զայն միւս երկաթախառն պատրաստութիւններէն:

Այս երկաթ, շուտով հալած չէ նէ ներէ, ... տեսակին չունենար եւ .....

Պնդութիւն չի տար, ստամոքսը չի գրգռեր, ակռաները չի սեւցներ:

Կեդրոնատեղի՝ ՏԱՆՆԻ ԵՒ ԺՈՐՏԱՆ, 1, Կամուրջի հրապարակ, Պոլիս

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈԴԻ ՕՀԱՐԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՁԷԹ ԻՒՂ

Լիւփօֆօսֆիթ տը շօ՛լ է սուտը

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եորք:

Կաթէն չափ ախորժահամ է

Մորիւ ձկան հասարակ իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիբօֆօսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը

Կը բուժէ անարիւնութիւնը

Կը բուժէ խուլերը

Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները

Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը

Կը բուժէ մանկանց ճռզածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով:

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԸՐ ԵՒ ՀԻՐԵԱԼ 221

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Նոր գիւտ մազերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ նիւթի գործածութեան և կամ լուացքի,

ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒԻ

Բաղկացեալ միայն արմատներու և խոտերու հիւթէ: Սպիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյն կամ թանձր սեւի:

Փորձը ցոյց տրուած է թէ այս ներկն ո՛ր չափ գերազանց է նմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ: Իր առաւելութիւնն է մազերուն ամէնէն բնական երեւոյթը տալ և ամենէն ուշադիր դիտողն ի զերեւ հանելու կը կասեցունէ հերաց անկումը, գլուխը կը մաքրէ թեփը կ'անհետացնէ և նոր այժ կուտայ մազոյն մարմնին: Ուշադրութեամբ կարդալու

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Սրուակն երերցնել գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն զնել սկաւառակի մը մէջ, յետոյ բարակ սպունգի սանտրով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած սպունգով մը թեթեւ կերպով մազերուն վրայ անցունել զայն, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջին: Այս գլուխը բաց պահել մինչեւ որ հեղուկը ցամքի: Բոլոր մազերը մէկ չըլլալով, [illegible] մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, [illegible] մէկ անգամը բաւ է: Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թուխ կ'ըլլայ: Անգամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն տարիներով պահելու համար կը բաւէ երեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկէն գործածել: Նոյն եղանակը գործածելու է մօրուքին և պեխերուն համար: Պէտք կայ գլուխը լուալ գործողութենէն առաջ կամ ետքը: Միայն դէմքն և ձեռները լուալ առ ի զգուշութիւն:

Ծան. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութենէն ետք, գլուխը լուալու է քիչ մը ալքալով. այդ [illegible] է այդ ներկէն մէջ թեթեւապէս թրջած սպունգ մը, և ուզուած արդիւնքն յառաջ կուգայ անմիջապէս:

ԿԵՂԾԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վայվոտա պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամվէյից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա: 2214

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑՆԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէյլէյէ և Պոլսոյ միջեւ կանոնաւոր բանող

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Արմէն որ պիտի մեկնի Նոյ. 24ին.

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 250 Ֆրանք

Բ. » 178 »

Ուղեւորք և պրանք ....

Նաւուղեշի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ Մումհանէ Սիթէ Ֆրանսէզ

5

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Լիվրփուլ, Անվերս, Կ. Պոլսոյ և Օդեսայի միջեւ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բանթէր	1700
Ապոլլօ	5500	Կիդանօ	2200	Բլաթօ	1500
Արկօ	2300	Կօթօ	1800	Բօլօ	1000
Արիոստօ	2000	Կրոթօ	2200	Քուիթօ	2800
Պասսօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալթօ	4400
Պօրոտինօ	2200	Հիտալկօ	3000	Րինալտօ	3200
Պրավօ	2000	Հինտու	7000	Րօլլօ	3000
Պուֆֆալօ	8800	Հումպէր	1200	Րօմէօ	3500
Կէյրօ	2600	Այակօ	5000	Րօզարիօ	3500
Կալիպսօ	2500	Ճէլնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Կամմօ	2100	Քէլսօ	2000	Սանտրինկօ	8200
Կատօ	2000	Քօլպինօ	4200	Սաֆֆօ	2000
Կօմօ	2700	Քօվնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Չիքակօ	5000	Լէօ	2000	Սորէնթօ	4300
Կլիօ	2500	Լէանտրօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Կոլօրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թասսօ	1200
Տիտօ	2500	Մալմօ	1500	Թօլէտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրրինօ	900
Տուրօ	4800	Մարկէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրաքօ	2100	Միլօ	2000	Վօլթուռնօ	5000
Էտմունտ	2600	Մուրիլլօ	3100	Եէնօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէրօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆլինկսէ	200
Էրատօ	2600	Օթէլլօ	5000	Հրմեօ	200
Ֆալքօն	800	Օպօրթօ	4500	Ջէբր	140
Ֆիտօ	700	Օթթօ	2000	Մօսքիթօ	120
Էճիբթըն Մօնարք					8000
Բըրժըն Մօնարք					8000
Լըտիըն Մօնարք					8100

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՑՕ Գործակալք Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւմթ խան, Ղալաթիա

7

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվրփուլի և Միջերկրականի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Փանոպէոս	4200	Ամասիս	3000
Ֆէրօս	4000	Ռամզէս	3000
Օսիրիս	4000	Նեֆթիս	3000
Սեսոստրիս	3250	Բէրա	3000
Թէպէ	3250	Լօթուս	800
Մէմֆիս	3250	Օլիմփոս	800
Մարիօթիս	3250	Սեթի	700

Բեռն շոգենաւը, նաւապետ Ճօնս, ամսոյս դէպի 31ին Լիվրփուլէն աստ կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով:

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ. Ուիթոլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

14 31, Ճէյմս Սդրիդ-Լիվրփուլ,

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՑ

Որք ամսոյ երկու անգամ կը բանին Լիվրփուլի և Արեւելեայ միջեւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գադալոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պոթնիա	4531
Սերվիա	7391	Սամարիա	3574
Աուրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Պավոնիա	5587	Ատլաս	2393
Սեֆալոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալկէրօ	2143	Թրինիտատ	899
Քէտար	1876	Մարոքքօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

Սարակոսա շոգենաւը, նաւապետ Բոթուէլ, աստ հասաւ. և Շէրպուրկ շոգենաւը աստ կը սպասուի Լիվրփուլէ դէպ ի ամսոյս 23ին.

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ք. ՃՈԼԻ գործակալ Thomas C. Joly

Թիւ 1, Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան Ղալաթիա

17

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 4/16 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի:

Դշ. 5/17 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ, ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէէի ճամբով

Դշ. 6/18 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին:

Դշ. 6/18 Սուրհանդակ դէպի փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին:

Եշ. 7/19 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի:

Ազդ — Նոյ. 5/17, երկուշաբթի օրը կ սպ. սէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մինչեւ ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիպոլի, պէյրութ, Եաֆա, և Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին:

10

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ ԾԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱՑ

ԳԻԾ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՊԷԼԼՈՎԱ

Կառախումբ Կ. Պոլսէն մեկնող	Արեւ. ճեպն. Թ. 2 Բշ. Եշ.	Կոխ. ճամբ. Թ. 4 Ամ. օր	Կոխ. խառն Թ. 52 Ամ. օր
	Երեկոյ ժ. վ.	Երեկոյ ժ. վ.	Առաւ. ժ. վ.
Կ. Պոլիս .... մեկնում	7 20	8 15	7 50
Գում—գաբու			8 08
Եէտի—գուլէ			8 22
Մագրիգիւղ			8 39
Այաստեֆանոս			8 52
Քիւչիւք—Չէքմէճէ ...			9 03
Սպարթա—գուլէ			9 47
Հատըմքէօյ		9 46	10 23
Ճաթալճա			11 06
Գապաքճէ	9 50	10 16	11 45
Սինէքլի			12 51
Չէրքէզքէօյ ժամանում		12 02	1 33
մեկնում		12 04	2 00
Չորլու	11 50	12 47	2 50
Մուրատլը—Քէօրէքլի			3 38
Սէյտլէր—Չիֆթլիք ...			4 09
Լիւլէ—Պուրկազ		2 19	4 49
	Գիշեր		
Պապա—Էսքի	1 55	2 51	5 35
Բայլօ—քէօյ			6 16
Ուզուն—Քէօբրիւ		3 57	7 05
Գուլէլի—Պուրկազ		4 15	7 47
Պուլի			8 13
Ադրիանուպոլիս ..... ժմ.	4 14	5 09	9 00
			Երեկոյ
			Կոխ. խառն Թ. 132 Բշ. Դշ. Ուր.
			Առաւ.
Ադրիանուպոլիս ..... մկ.	4 19	5 19	5 50
Գատըքէօյ			6 42
Մուսթաֆա բաշա ժմ.	5 15	6 15	7 32
մկ.	5 20	6 30	7 52
Հարմանլը ժմ.	6 4	7 12	9 10
մկ.	6 9	7 27	9 27
Թըրնովա-Սէյմէնլի ժամ.		7 51	10 10
			Առաւ.
			Կոխ. խառն Թ. 124 բաց ի կիր. է
			Առաւ.
Թըրնովա—Սէյմէնլի մկ.		8 01	10 45
Գայաճըք—Հասքէօյ ...		8 38	11 44
Եէնի—Մահալլէ		9 27	12 57
Բաբաքլը	8 32	9 53	1 39
Գաթօնիցա—Սթանիմաք		10 20	2 14
Ֆիլիպէ ժամ.	9 21	10 42	2 39
մկ.	9 31	11 2	3 14
Թաթար Բազարճըք ...		11 58	4 40
Եարամպէյ ժամ.		12 23	5 11
մկ.		12 24	Երեկոյ
Պէլովա ժամ.	11 10	12 43	
	Առաւ.	Երեկոյ	
Սոֆիա	Գիշեր		
Նիշ ժամ.	3 18	4 29	
	8 20	10 04	
	Դշ. Հշ.		
Պէլկրատ	2 45	4 48 ա	
Պուտապէշթ	10 05	1 25	
Վիէննա	3 15 ե.	7 15	
Ուսկիւպ	Դշ. Հշ.	1 49	
Սէլանիկ		9 35	
		Երեկոյ	

Կառախումբ Կ. Պոլիս եկող	Արեւ. ճեպն. Թ. 1	Կոխ. ճամբ. Թ. 3 Ամ. օր	Կոխ. խառն Թ. 123 բաց ի կիր. է
	ժ. վ. Բշ. Եշ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Սէլանիկ ... մեկնում		6 00 ա.	
Ուսկիւպ		6 49 ե.	
Վիէննա	8 23 ե.	8 00 ա.	
	Հշ. Կր.		
Պուտապէշթ	2 35 ա.	2 40 ե.	
Պէլկրատ	9 30 ա.	10 55 ե.	
Նիշ	3 20 ե.	5 44 ա.	
Սոֆիա	9 00 ե.	12 16 ե	
	Դշ. Շբ.		
	Առաւ.	Երեկոյ	Առաւ.
Պէլովա մեկ.	12 40	3 57	
Սարամպէյ		4 15	6 00
Թաթար Բազարճըք		4 42	6 45
Ֆիլիպէ ժամ.	2 12	5 35	7 51
մեկ.	2 17	6 00	8 25
Գաթօնիցա—Սթանիմաք		6 21	8 59
Բաբաքլը	3 08	6 47	9 52
Եէնի Մահալլէ		7 12	10 44
Գայաճըք—Հասքէօյ ...		8 01	11 59
Թըրնովա-Սէյմէնլի ժամ.	4 55	8 35	2 43
			Երեկոյ
			Կոխ. խառն. Թ. 131 Եշ. Եշ. Շբ.
			Երեկոյ
Թըրնովա—Սէյմէնլի մեկ.	5 00	8 42	1 10
ժամ.	5 24	9 06	1 53
Հարմանլը մեկ.	5 29	9 21	2 55
ժմ.	6 10	10 02	4 11
Մուսթաֆա-փաշա մեկ.	6 15	10 17	4 31
Գատըքէօյ .... »			5 21
Ադրիանուպոլիս ... ժամ.	7 09	11 13	6 10
			Երեկոյ
			Կոխ. խառն. Թ. 51 Ամ. օր.
			Առաւ.
Ադրիանուպոլիս ... մեկ.	7 14	11 23	6 25
Պուլի			7 13
Գուլէլի—Պուր. (Պիւֆէ)		12 19	8 25
Ուզուն—Քէօբրիւ		12 38	8 59
Բայլօ—Քէօյ			9 40
Պապա—Էսքի	9 36	1 50	10 33
Լիւլէ—Պուրկազ		2 18	11 10
Սէյտլէր—Չիֆթլիք			11 46
Մուրատլը—Քէօրէքլի			12 18
Չորլու		3 48	1 16
Չէրքէզքէօյ ժամ.	12 12	4 25	2 00
մեկ.	12 17	4 30	2 25
Սինէքլի			3 18
Գապաքճէ			4 09
Ճաթալճա	1 57	6 11	4 50
Հատըմքէօյ		6 47	5 51
Սպարթա—գուլէ			6 17
Քիւչիւք—Չէքմէճէ			7 06
Այաստեֆանոս			7 18
Մագրիգիւղ			7 43
Եէտի—գուլէ			7 57
Գում—Գաբու			8 06
Կ. Պոլիս (Պիւֆէ) ժմ.	4 00	8 15	8 13
	Երեկոյ	Առաւ.	Երեկ.

Ընդգծեալ վայրկեանները գիշերուան ժամեր կը նշանակեն սկսելով երեկոյեան 6է մինչեւ առաւօտեան ժ. 5 59 (Ը. Ե.)

ԳԻԾ ՍԷԼԱՆԻԿ—ԻՒՍՔԻՒՊ—ՄԻՏՐՈՎԻՑԱ

Կախումբ. Թ. 512/522 Սէլանիկէն ամեն օր	Առաւ. ժ. վ.	Կառախումբ Թ. 523 Վիէննայէն ամեն օր	ժ. վ.
Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... մեկ.	6 00	Վիէննա մեկ.	8 00
Թօփսին	6 33	Պուտապէշթ	2 40
Ամաթօվօ	7 10	Պէլկրատ	10 55
Գարասուլու	7 31	Նիշ	5 30
Կիւմէնճէ	7 41		Առաւ.
Կէօրկէլի	8 17	Ցաքէֆչէ .... մեկ.	10 40
Միրօվչէ	8 51	Պուգանօֆչէ	10 55
Սթրումնիցա	9 00	Պուգօթչէ	11 23
Տէմիրգաբու (Պիւֆէ) ժմ.	9 32	Բրէշօվա	11 40
մկ.	9 42	Թապանօֆչէ	12 03
Քրիվօլագ	10 27	Գումանօվա	12 37
Վէնէճիանօ—Կրատսկօ	11 06	Հատչալար	1 13
Քէօբրիւլիւ .... ժմ.	11 53	Իւսքիւպ (Պիւֆէ) մեկ.	1 49
մկ.	12 03	ժմ.	2 01
Զէլէնիքօ	12 51	Զէլէնիքօ	2 37
Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ժամ.	1 27	Քէօբրիւլիւ .... ժմ.	3 20
մեկ.	1 49	մկ.	3 30
Հատչալար	2 29	Վէնէճիանօ—Կրատսկօ	4 20
Գումանօվա	3 22	Քրիվօլագ	5 03
Թապանօֆչէ	3 53	Տէմիրգաբու (Պիւֆէ) ժմ.	5 37
Բրէշօվա	4 21	մկ.	5 52
Պուգօթչէ	4 33	Սթրումնիցա	6 26
Պուգանօֆչէ	4 57	Միրօվչէ	6 53
Ցաքէֆչէ ժամ	5 10	Կէօրկէլի	7 19
	Երեկոյ	Կիւմէնճէ	7 51
Նիշ ժամ	9 40	Գարասուլու	8 01
Պէլկրատ	4 48	Ամաթօվօ	8 24
Պուտապէշթ	1 25	Թօփսին	9 01
Վիէննա	7 15	Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... ժմ.	9 35
			Երեկոյ

ԳԻԾ ԻՒՍԿԻՒՊ—ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ

Կառախումբ Թ. 622 Իւսքիւպէն Բշ. Դշ. Ուր.	Առաւ. ժ. վ.	Կառախումբ Թ. 621 Միթրօվիցայէն Գշ. Եշ. Շբ.	Առաւ. ժ. վ.
Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ... մեկ.	7 40	Միթրօվիցա (Պիւֆէ) մկ.	7 25
Էլէշան	8 47	Վուչիթռն	7 47
Գարաֆիրնիք	9 42	Բրիշթինա	8 41
Վէռիզօվից	10 52	Լիփճիան	9 36
Լիփլիան	11 45	Վէրսօվից	10 37
Բրիշթինա	12 37	Գարասամիք	11 24
Վուչիթռն	1 23	Էլէշան	12 04
Միթրօվիցա (Պիւֆէ) ժմ.	1 40	Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ... ժմ.	12 54
	Երեկոյ		Երեկոյ

ԹԸՐՆՈՎԱ—ՍԷՄԷՆԼԻ—ԵԱՄՊՕԼՈՒ

Կախումբ Թ.	321 Բշ. Եշ.	323 Կիր.	Կախումբ Թ.	322 Դշ. Շբ.	324 ամ.
Հաղորդակցութ. գլխաւոր գծին կառախմբոց հետ:			Պուրկազ մեկ.	9 40 ե	
				Առաւ.	Առ.
Սոֆ-Պէլովէն ժմ.	8 35	12 43 ե	Եամպօլու մեկ.	2 40	5 10
Սարամպէյէն ժմ.			Սլիվնօ—Քրմանլը	3 41	6.13
	Երեկոյ	Երեկոյ	Եէնի—Զաղրա	4 42	7.9
Թրնով-Սէմէնլ մեկ.	9 15	1 40	Բունէ—Մհալէսի	5 45	8.14
Գարաբունար	9 58	2 25	Գարաբունար	6 46	9.15
Բունէ—Մհալէսի	11 05	3 32	Թրնով—Սմէնլի ժ.	7 20	9.49
Եէնի—Զաղրա	12 13	4 43		Առաւ.	Առ.
Սլիվնօ—Քրմանլը	1 11	5 41	Հաղորդակցութիւն գլխաւոր գծին կառախմբոց հետ:		
Եամպօլու ժամ.	2 00	6 30	Պէլով-Սոֆիայի ժ.	8 01	
		Երեկոյ	Սարամպէյ մեկ.		
Պուրկազ ժամ.	6 58				
	Առաւ.				

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՏԷՏԷ ԱՂԱՃ

Կառախումբ Թ. 222 Դշ. Եշ. Շբ.	ժ. վ. Երեկոյ	Կառախումբ Թ. 221 Բշ. Դշ. Ուր.	ժ. վ. Առաւ.
Տէտէ—Աղաճ .... մեկ.	12 20	Ա. Պոլիս .... մեկ.	8 00
Ֆէրրէ	1 29	Պուլի .... »	8 55
Պիթիքլի	2 33	Գուլէլի—Պուրկազ մեկ.	9 40
Սուֆլի	3 31	Տիմիթօքա	10 15
Տիմիթօքա	4 36	Սուֆլի	11 27
Գուլէլի—Պուրկազ	5 19	Պիթիքլի	12 20
Պուլի .... »	5 46	Ֆէրրէ	1 21
Ա. Պոլիս .... ժմ.	6 40	Տէտէ—Աղաճ .... ժամ.	2 20
	Երեկոյ		Երեկոյ